

Bibliotekaren

TIDSSKRIFT FOR BIBLIOTEKARFORBUNDET

NR. 11 / 1999 - 7. ÅRGANG

**Vilde anbefaler
vev-sider**

**Fagbibliotekarene ved
SiA fikk kjempeløft i
lokale forhandlinger**

**Knut Hegna:
In Futurum**

Innhold:

Lederen har ordet	side 3
Forbundsstyrets oktobermøte	side 4
Retningslinjer for tildeling av tilskudd til lokallagene	side 5
FOI avvikles som organisasjon	side 6
NBF om bibliotekreform og Nasjonalbiblioteket	side 7
NBF krever øremerkede midler til skolebibliotekene på statsbudsjettet	side 8
Fagbibliotekarene ved SiA fikk kjempeløft i lokale forhandlinger	side 8
Pakistanske kvinner er storlånere	side 9
Bibliotek-Norge på sparebluss	side 10
Hva har vi skrevet om Tromsø?	side 11
Forskerforbundets forhandlingsleder vil ha bytillegg!	side 12
Ny forskrift om personale i kommunale folkebibliotek	side 13
Knut Hegna: In futurum	side 14
Presentasjon av høstens barne- og ungdomsbøker	side 17
Seminar om datastøttet samarbeid	side 18
Nytt om navn	side 19
Fem fra verdensveven	side 20
Møtekalender	side 21
Bibliotekarforbundets innmeldingsskjema	side 25
Bibliotekarforbundets lokallag	side 26
Bibliotekarforbundets styre og sekretariat	side 27

Bibliotekaren

ISSN 0804-4147

Bibliotekaren utgis av Bibliotekarforbundet. Tidsskriftet utkommer månedlig.

Ansvarlig redaktør:

Erling Bergan

Redaksjonens adresse:

Runnen 4, 6800 Førde
Tlf.(jobb): 57 72 25 19
Fax: 57 72 25 01
Tlf.(priv.) 57 82 24 09
Mobiltlf.: 91 31 80 01
Epost: erling.bergan@ahf.hisf.no

Redaksjonsgruppa:

Anja Angelskår Mjelde (redigerer)
Hanne Fosheim (red.sekr.)
Sølvi Karlsen (distribusjon)
Cathrine Almaas
Agnete Gulbraar
Tina Mannai
Ingeborg Motzfeldt
Klaus Jøran Tollan

Utgivelsesplan i 1999:

Nummer:	Deadline:	Hos medl.:
1 - 1999	24. des.	13. jan.
2 - 1999	20. jan.	3. febr.
3 - 1999	17. febr.	3. mars
4 - 1999	17. mars	3. april
5 - 1999	21. april	5. mai
6 - 1999	19. mai	2. juni
7 - 1999	16. juni	1. juli
8 - 1999	28. juli	11. aug.
9 - 1999	25. aug.	8. sept.
10 - 1999	22. sept.	6. okt.
11 - 1999	20. okt.	3. nov.
12 - 1999	17. nov.	1. des.

Trykk:

Falch Hurtigtrykk A/S

Levering av stoff:

Artikler, annonser og annet stoff sendes redaksjonen innen deadline. Foretrukket tekst-format er Word eller WordPerfect. Vi mottar helst stoffet som filer vedlagt epost-sendinger (attachments), som tekst i selve epost-sendingen eller på diskett i vanlig postsending. Men vi mottar selvfølgelig også stoff som kommer på papir i vanlig postending eller på faks.

Annonser:

Det er samme pris for stillingsannonser som for firma-annonser:

1/1 side	kr. 2.500,-
1/2 side	kr. 1.500,-
1/4 side	kr. 900,-

Det kan gis rabatt ved bestilling av flere annonser under ett. Alle henvendelser om annonser rettes til Bibliotekarens redaksjon, Runnen 4, 6800 Førde, tlf. 57 72 25 19, e-post: erling.bergan@ahf.hisf.no.

Annonser sendes redaksjonen, som filer vedlagt epost-sendinger (attachments), som tekst i selve epost-sendingen, på diskett eller som vanlig brev (helst ikke faks).

Abonnement:

Abonnement på «Bibliotekaren» koster kr. 250,- pr. år. Beløpet betales inn til BFs postgirokonto 0825.0817062 eller bankgiro 6039.05.64093. Merk innbetalingen «Abonnement 98».

Enkelteksemplar av tidligere nummer selges for kr. 25,- pr.stk. pluss porto.

Alle henvendelser om abonnement og salg rettes til BFs sekretariat i Lakkegata 21, 0187 Oslo, tlf. 22 17 04 95, faks 22 17 04 96.

Informasjon om BF:

- se bak i bladet.

□ Nye endringer i forskrift om personale i folkebibliotek ble bestemt i Kulturdepartementet 16. juni i år. Ved siden av å definere hva som menes med fagutdannet biblioteksjef, omhandler forskriften kvalifikasjonskrav og dispensasjonsordninger for biblioteksjefstillinger. Bortsett fra noen utydelige utsagn – burde det ikke kreves «kandidat med annen høyere utdanning»? – og burde det ikke presiseres «å ansette biblioteksjef med andre kvalifikasjoner fra høyskole eller universitet»? – så er forskriften rimelig klar på når kommunene kan søke om dispensasjon og hvem som har myndighet til å innvilge dette, nemlig Statens bibliotektilsyn. Her er heller ikke satt noen mål for kommunenes størrelse for å kunne ansette biblioteksjef med andre kvalifikasjoner.

Lederen har ordet

Siri Sjørnsen
Forbundsleder

Er dette greit? Det er kanskje ikke bekymringsfullt at tallet på bibliotekarstudenter har gått ned, på linje med generelle utviklingstendenser. Det er ikke bekymringsfullt at bibliotekarkompetanse blir mer og mer etterspurt i andre bransjer enn i bibliotek. Men det er bekymringsfullt at flere og flere bibliotekarer velger vekk sysselsetting i kommunene. Dette er et rekrutterings-

spørsmål som delvis kan løses gjennom tilbud om flere studieplasser. Og det har vi tilgjengelig, foreløpig ved Universitetet i Tromsø. Rekruttering er også et spørsmål om stillingsressurser og om levelig lønnsnivå. Dessuten er det et spørsmål om interessante og meningsfulle arbeidsvilkår: Hvilken status og posisjon har biblioteket i kommunen? Hvordan er de økonomiske vilkårene? Vil biblioteksjefen bli overlatt til seg selv og drukne i daglige gjøremål, eller vil hun operere innenfor et faglig og sosialt nettverk?

Ære være kommuner som vil ha en dyktig, innovativ biblioteksjef, en leder med utvikling, vekst og visjoner som mål og ledestjerner, med kreativitet og pragmatiske evner til endring, innsikt i politikk,

forvaltning og brede samfunnsforhold, blick og interesse for kultur så vel som for kunnskap, og sist, men ikke minst viktig: evne og vilje til menneskelig samhandling og dialog, omsorg og ansvar.

Ære være kommuner som har et høyt bevissthetsnivå om bibliotek- og la meg ta med informasjonstjenestenes rolle i lokalsamfunnet, og som viser det gjennom synliggjøring og satsing i form av utviklingsplaner, en organisasjonsstruktur der biblioteksjefen er selvfølgelig medspiller, økonomisk vilje og helhetlige politiske løsninger.

Fins de? Hvis ikke, hva kan for eksempel SB gjøre for å bidra til flere kommuner med nevnte kvaliteter og egenskaper, flere biblioteksjefer nærmere idealet? Og hva opplever vi at SB gjør? SB gir faktisk dispensasjon fra biblioteklovens § 5 om fagutdannet biblioteksjef, også i tilfelle hvor kvalifisert søker forefinnes. I en ikke navngitt kommune har dette nettopp skjedd, en liten kommune der alle kjenner alle, der den forsmådde skal fortsette å leve og fungere med et vedtak hengende over: seg: Ikke egnet? - Skjulte problemer? – Hva kan vedkommende ha gjort seg skyldig i? Den forsmådde har fungert som biblioteksjef samme sted for en drøy dispensasjonsperiode siden, uten noen signaler om misnøye, har initiert utvikling innen data og kulturtiltak som den foretrukne uten fagutdanning har fått æren for. Her fins ingen skjulte spøkelser bak skapet. Innstillingen ble gjort med en eneste stemmes overvekt. Likevel lar SB seg overbevise og overtale til å innvilge dispensasjon.

Hvordan oppfyller SB sin rolle i nærkontakt med kommuner som ikke skjønner sitt eget beste? Mener SB at bibliotekarkompetanse egentlig ikke er et nødvendig kriterium for biblioteksjefens funksjon? Har SB noen tanker om hvordan kommunene kan informeres, gis råd og veiledning slik at de oppretter levelige stillingsressurser for biblioteksjefene? Eller noen ideer om alternative løsninger? Hva med å prioritere FOU-prosjekter innen bibliotekutvikling og ledelse med sprekt fortegn? Hvordan kan SB forvente at kommunene skal være kreative innen biblioteksektoren, når den eneste ansatte i biblioteket verken har bibliotekfaglige kvalifikasjoner eller tidsressurs til å løfte blikket?

Den nye forskriften kan bidra til ytterligere utarming av norske folkebibliotek, om den ikke praktiseres og følges opp med fornuft og myndighet. □

Sivilbibliotekar!

Høgskolen i Oslo fikk i sommer brev fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet som bekræftet at de som har tatt videreutdanninga (VU) ved JBI kan smykke seg med tittelen sivilbibliotekar. Det dreier seg altså om det to-årige studiet som man kan ta på Journalist-, bibliotek- og informasjonsstudiene ved Høgskolen i Oslo, etter fullført grunnutdanning som bibliotekar.

Tungt å få i gang nettdebatt

Det er ikke få i bibliotekmiljøet som har forsøkt å lage debatt-arenaer og virtuelle møteplasser på internett. Og det er nesten like mange som har mislykkes. Intensjonene er de beste hver gang. Årsakene til fiaskoene kan være flere. Dels kan det skyldes at vi ikke makter å forholde oss til for mange forskjellige arenaer. Dels kan det skyldes at nye arenaer ikke baserer seg på en kjerne av folk som absolutt trenger den nye møteplassen. Og dels kan det vel være vanskelig å vite om de forskjellige fora som finnes på internett. Et eksempel på hvor vanskelig det kan være å få sving på nett-debatten, er hjemmesida til Bibliotekforskningsprogrammet i Norges Forskningsråd (<http://www.bibin.hioslo.no/bibforsk/>). Her ble det etablert et «Diskusjonsforum» i oktober 1997. De to innleggene som har kommet i løpet av de to årene som har gått, er bra nok de. Ragnar Audunsons innlegg 22. juni 1998 («Grunnlagsdebatt») ble svart samme dag av Helge Høyvik («Re: Grunnlagsdebatt»). Og mer har det ikke vært å si om den saken ... Merknaden («Note: you may need to reload this page to see the most recent additions.») på denne internett-siden er sikkert godt ment.

□ Forbundsstyret hadde 15. oktober sitt andre møte for høsten. Møtet var i Lakkegata og avgått organisasjonssekretær Sølvi Karlsen var hyret inn som møtesekretær, med innlagt takketalen og gaveoverrekkelse i en av pausene. Nå er vi inne i en periode uten organisasjonssekretær, før Birgitta Lund-Grønberg tar til 1. desember. Det er noen krevende måneder for BF-leder Siri Sjørnsen. Men styremøtet i oktober vitnet om ryddighet og kontroll.

Forbundsstyrets oktobermøte

Erling Bergan
Redaktør

Første sak ut var et sveip over situasjonen i de lokale forhandlingene, som langt fra var ferdige på møte-tidspunktet. På det tidspunkt var sekretariatet engasjert til å ta forhandlingene i 12 kommuner, der det til sammen er 14 krav som det skal for-

handles for. I tillegg kommer 2 kommuner der BF-sekretariatet skal gi telefon-støtte. Da styremøtet ble avholdt, var de ferdige med én forhandling og en telefon-støtte. De fleste av kravene er på biblioteksjefer. I staten skal BF-sekretariatet forhandle innen 7 forhandlingsområder og fremmer i alt 15 krav. Både i kommunal og statlig sektor er det selvfølgelig en rekke forhandlinger som blir håndtert av de lokale tillitsvalgte uten medvirkning fra sekretariatet. Det er først på nyåret vi kan danne oss et helhetlig bilde av de lokale forhandlingene for våre medlemmer. I staten blir de lokale forhandlingene faktisk ikke ferdige før helt i slutten av januar.

Arbeidsavtale med den nye organisasjonssekretæren, og med redaktøren for neste år, ble lagt fram for styret. BF er jo ikke bare en arbeidstakerorganisasjon, vi er også arbeidsgivere og må ta den jobben alvorlig.

Så hadde forbundsstyret en organisatorisk nøtt til behandling. Vår nestleder Hanne Fosheim skal ha svangerskapspermisjon fra 17. november 1999 til 16. mai 2000. Vedtektene sier ikke noe eksplisitt om forbundsstyret kan utpeke midlertidig nestleder i en slik permisjonsperiode. Men ettersom styret er forbundets høyeste organ mellom landsmøtene, måtte de ta stilling til spørsmålet selv. Landsmøtet i 2001 får enten rise eller rose dem for løsningen de valgte. Og det ble til at styret supplerte arbeidsutvalget (som nå består av Siri Sjørnsen, Hanne Fosheim og Richard Madsen) med Mona Magnussen, og at sistnevnte er klar til å steppe inn som nestleder om lederen skulle bli indisponibel.

Styremøtet gikk også gjennom noen sider av driften av sekretariatet i høst. Noen forhold gjaldt hvordan takle perioden mellom Sølvi Karlsen og Birgitta Lund-Grønberg. Noe gjaldt valg av nytt medlemsregister-system, det såkalte Orgsoft. For å betjene forbundets ulike behov, og ikke minst å kunne overleve det berømmelige millenieskiftet, vil BF skifte til dette systemet i desember.

Nye retningslinjer for tilskudd til lokallagene ble grundig behandlet, og resultatet kan sees på neste side. Diskusjonen viste tydelig at styret ønsket en fordelingsmåte som både sørget for at alle lokallag kunne skjytte sine grunnleggende oppgaver, at de kunne ansees å være rettfærdige og at de stimulerte aktivitet.

Styret hadde også til behandling forslag til retningslinjer for Bibliotekaren. Slike har vi ikke hatt før, og fra styrets side er det et ønske om å formalisere en del sider ved driften av bladet noe mer, nå som det settes mer ressurser inn i bladet. Retningslinjene ble justert en del i løpet av styrebehandlingen, og renskrivninga må godkjennes av

(forts på side 6 ...)

□ På forbundsstyrets møte 15. oktober ble det vedtatt retningslinjer for tildeling av tilskudd til lokallagene. Det er landsmøtet som fastsetter hvor stor sum som skal fordeles til lokallagene, gjennom budsjettvedtak. Men forbundsstyret tar seg av fordelinga. I retningslinjene som er vedtatt nå, er det også bestemmelser om hvordan lokallagene kan dekke reiseutgifter til medlemsmøter, innenfor den totale ramma de har til disposisjon. Retningslinjene ser slik ut:

Retningslinjer for tildeling av tilskudd til lokallagene

1. Det bevilges et grunnbeløp til lokallagene som forutsettes å dekke styrets arbeid og møtevirksomhet. Slike utgifter er telefon, porto, reiser og mat. Det taes hensyn til geografiske forhold.

2. Grunnbeløpet bør tilsvare maksimum halvparten av bevilget totalbeløp til lokallagene vedtatt av landsmøtet.

For år 2000 tildeles følgende:

Finnmark	-	kr. 8 000
Troms	-	kr. 4 000
Nordland	-	kr. 8 000
Trøndelag	-	kr. 8 000
Møre og Romsdal	-	kr. 5 000
Sogn og Fjordane	-	kr. 5 000
Hordaland	-	kr. 3 000
Rogaland	-	kr. 3 000
Agder	-	kr. 4 000
Telemark	-	kr. 3 000
Vestfold	-	kr. 2 000
Buskerud	-	kr. 3 000
Hedmark/Oppland	-	kr. 3 000
Oslo/Akershus	-	kr. 2 000
Østfold	-	kr. 2 000
Studentlaget	-	kr. 1 000

Totalt: kr. 64 000

3. Gjenværende beløp, kr. 66 000 for år 2000, er disponibelt for lokallagenes aktiviteter i tråd med deres handlingsprogram.

4. Lokallagene søker hvert år etter nærmere angitt tidsfrist og legger ved budsjett og handlingsprogram for perioden. Oversikt over ubrukte midler på søknadstidspunktet legges ved søknaden.

5. Reise- og oppholdsutgifter i forbindelse med årsmøter og medlemsmøter kan ikke dekkes 100 %. Medlemmer kan søke sitt lokallag om slik støtte etter følgende skala, som tar hensyn til avstander, reisetid og kommunikasjonsmuligheter i noen grad:

- Reiser inntil kr. 300 må medlem dekke privat.
- Dokumenterte utgifter utover dette beløp kan dekkes med 100 % inntil kr. 1000, i tillegg kan beløp utover kr. 1000 dekkes med 50 %, dog ikke over kr. 1 500 totalt.
- Slike utgiftsdekninger må uansett holdes innenfor lokallagets økonomiske rammer. □

Kan ikke overvåke ansatte

Arbeidsgiver kan ikke overvåke ansattes bruk av internett og epost. Datatilsynet er urokkelig på saken og har god dekning for å være det, melder tidsskriftet Inforum. Internett-loggen kan bare brukes til å hindre sikkerhetstrusler og inntrengningsforsøk i datasystemet, slår paragraf 2-20 i Forskrift til personregisterloven fast. Forbudet mot at arbeidsgiverne har anledning til å overvåke epost bygger på ulovfestet personvern, men er bekreftet blant annet i en dom i Asker og Bærum Herredsrett. En ansatt hadde mistanke om at ledelsen smugleste de ansattes epost. Han «faket» et kritisk brev om den lokale ledelsens disposisjoner til hovedkontoret i utlandet, og fikk dokumentert at de ansattes epost ble lest ulovlig da ledelsen reagerte. Han anmeldte saken, og arbeidsgiveren ble dømt.

Det har kommet flere meldinger til Datatilsynet om arbeidsgivere som overvåker ansattes epost og bruk av internett. Elektronisk overvåking av ansatte, via registrering av internettbruk, videokameraer, o.l., er en het potet for Datatilsynet. De har motatt svært mange henvendelser om dette.

- Aktivitetsloggen i et datasystem eller et nettverk er et personregister dersom opplysningene gjør det mulig å finne igjen den enkelte ansattes brukermønster. Vil en arbeidsgiver bruke loggen til noe annet enn å avdekke eller oppklare brudd på sikkerheten, må det altså søkes konsesjon etter personregisterloven. Noen slik konsesjon er ikke gitt, forsikrer rådgiver Guro Slettemark i Datatilsynet.

Økende medlemstall i BF

8. oktober i år viste Bibliotekarforbundets medlemsregister at 971

sjeler har funnet veien til forbundet. Ved siste årsskiftet var medlemstallet 952. Vi er altså fremdeles i vekst, om ikke i samme tempo som for noen år siden. Ett spenningsmoment er om BF passerer 1000 medlemmer før årtusenskiftet. Med en offensiv på dok.vit. i Tromsø, blant studentene på JBI og i lokallagene, skulle det være innen rekkevidde.

Litteraturdager i Mandal

22. og 23. oktober var det litteraturdager i Mandal, ene og alene viet den store mandalitten Kjell Askildsens forfatterskap. Under disse dagene i Mandal leste Askildsen selv fra sine egne verk. Kjennere av forfatteren innledet til samtale om hans forfatterskap. Blant «kjennerne» fant vi forfatteren Espen Haavardsholm og førsteamanuensis i nordiske litteratur ved Høgskolen i Agder, Jahn Thon. (Klassekampen)

Bellona kutter ut papir

Bellona Magasin kutter ut sin papirutgave og satser kun på Internett. Miljøstiftelsen selger nettannonser for 5 millioner kroner i år. - Det er klart at mange av disse er støtteannonser, men det er annonser like fullt. Neste år regner vi med å doble til 10 millioner i annonseomsetning, sier Bellona-leder Frederic Hauge til NTB. Bellona Magasin publiseres på norsk, engelsk og russisk. Totalt har nettmagasinet rundt 40.000 lesere i uken, hvorav om lag 10.000 på russiske nettsidene. - Og de oppslagene gjelder ikke bare Nikitin, sier Hauge. Bellona Magasin utkom med første utgave i 1989.

Fikk ikke reise til Cuba

USA nektet rundt 100 litteraturvitere å reise til Cuba for å holde seminar i

FOI avvikles som organisasjon

□ Et ekstraordinært landsmøte i Forum for offentlig informasjon (FOI) vedtok 23. august å avvikle virksomheten og etablere en ny forening sammen med Informasjonsforeningen. Det er dermed klart for ny, felles informatørforening i Norge fra årsskiftet. Vedtaket innebærer at Forum for offentlig informasjon er historie fra årsskiftet - etter 24 års drift. Saken har vært utredet og behandlet i begge organisasjoner i flere år.

Vedtaket betyr dermed slutten på en mangeårig debatt i informatørenes fagmiljø. Fremdeles er det skepsis til sammenslåingen blant noen offentlige informatører. Det er en frykt for at den nye fellesforeningens faglige profil vil bli for svak og at det blir vanskelig å videreføre dagens informasjonspolitiske arbeid i offentlig sektor. Men det overveldende flertallet blant informatørene hilser sammenslåingen velkommen.

FOIs tidsskrift «Inforum», som de for øvrig gir ut sammen med Statens informasjonstjeneste, er med dette vedtaket inne i sin siste årgang. Tidsskriftet er produsert av firmaet «Norske Ord & Bilder» på oppdrag fra Forum for offentlig informasjon og Statens informasjonstjeneste.

Før fusjonsforhandlingene mellom Forum for offentlig informasjon og Informasjonsforeningen for alvor startet, kunne bare informatører som arbeidet i statlig eller kommunal forvaltning samt «semioffentlig» virksomhet få lov til å bli medlem i FOI. Da Informasjonsforeningen arrangerte kurs i myndighetspåvirkning nylig, kunne 80 prosent av medlemmene som deltok vært FOI-medlemmer etter disse kriteriene. Myndighetspåvirkning er et virkeområde som får større og større betydning. Når flertallet av deltagerne på dette kurset representerer offentlige og frivillige organisasjoner, kan det også sees som et uttrykk for at de store bedriftene allerede har etablert seg med profesjonell kompetanse på området. Dessuten er dette et eksempel på at medlemsgruppene, og problemstillingene de står overfor, var modne for fusjon. □

(... forts fra side 4)

styret før de kunngjøres. Men det som er klart er bl.a. at vi melder bladet inn i Den Norske Fagpresseforening, at vi skal følge både redaktørplakaten og Vær varsom-plakaten. Det vil også bli innført en ordning med en utgivelsesplan som redaktøren skal legge fram for styret hvert halvår. Spørsmålet om redaktøren fra 1.1.2001 skal tilsettes fast eller på åremål ble det ikke tatt stilling til nå.

Møtet hadde også en sak om BF's engasjement i en kartlegging av biblioteksituasjonen i Palestina til behandling. Styret ønsket å stille seg bak et slikt arbeid, som skal utføres av herværende redaktør i løpet av 1999/2000. Styret anser dette for å være en interessant del av forbundets internasjonale engasjement.

Styremøtet i oktober var effektivt, og fattet en rekke konkrete vedtak etter grundige diskusjoner. Men dagsorden var lenger enn tida til disposisjon. Et sakspapir om BF's engasjement i bibliotekpolitikken lå på bordet som en spennende utfordring for styret. Da møtet var slutt lå den fremdeles på bordet, udebattert. Det er ikke heldig om slike «politiske» saker for ofte blir prioritert vekk på møter der konkrete vedtakssaker fyller all tid. Men på oktober-møtet var det altså på mange måter forståelig. □

□ I en pressemelding om det fremlagte statsbudsjettet legger NBF vekt på at Regjeringen i statsbudsjettet for 2000 omtaler bibliotekene kun som en del av kulturvernsektoren. De sier også: «Videre henviser Kulturdepartementet i statsbudsjettet til en stortingsmelding om arkiv, bibliotek og museer som skal komme senere i høst og som har som mål å forme nye rammevilkår som kan gi «samordningspotensialer» innen de nevnte kultursektorer. NBF finner det oppsiktsvekkende at Regjeringen hovedsakelig

plasserer bibliotekene innenfor kulturvern-området. Bibliotek er noe langt mer enn kulturvern; - det er en møte-

plass for aktuell og levende kulturformidling, men ikke minst - et moderne informasjons- og læringscenter. Bibliotekene er plassert sentralt i 90-årenes utdanningsreformer. Stortinget framhevet bibliotekenes viktige rolle i sin behandling av kompetansereformen tidligere i år og ba Regjeringen legge forholdene til rette for at bibliotekene kan bidra. Dette kan vi ikke se har blitt fulgt opp så langt. Det sies imidlertid at den kommende stortingsmeldingen skal fortelle hvordan det skal legges til rette for å utvikle de sektorspesifikke sider og at den skal redegjøre for fremtidige ressursbehov. NBF ser et økende behov for en bibliotekreform. Det er nødvendig å se på de ulike bibliotekenes ressursituasjon og deres oppgaver i samfunnet i en helhetlig sammenheng. Regjeringens foreløpige tanker om dette virker dessverre bare avsporende og negative med tanke på de mange utfordringene som bibliotekene står overfor. NBF vil ta opp med Stortinget de mange uløste oppgavene som følge av ressursmangelen i biblioteksektoren. Det gjelder bl.a. situasjonen i skolebibliotekene, problemene ved Nasjonalbiblioteket i Oslo, de spesielle bibliotek-tjenestene og mangelen på IKT-utstyr og personale i ulike bibliotek», påpeker NBF i sin pressemelding.

I en annen pressemelding spør NBF om Nasjonalbiblioteket i Oslo skal bli et nytt skandaleprosjekt for Statsbygg? De påstår at en kjeller har høyeste prioritert når det gjelder kulturbygg. De sier videre at «Norsk Bibliotekforening er ikke tilfreds med utbyggingssaken i Oslo. Kulturdepartementet bevilger 5,0 mill til prosjektering av en midlertidig kriseløsning. Kun de mest presserende behov for rehabilitering og underjordiske magasiner blir ivare tatt i denne løsningen. Dette er bare en 40% løsning. Den er i strid med de opprinnelige dokumenterte og planlagte behov og Stortingets uttalelser. NBF etterlyser en faglig vurdering og dokumentasjon for Kulturdepartementets kutt i de opprinnelige planer. Vi kan heller ikke tro at Statsbygg føler seg bekvem med en løsning som ganske raskt er avhengig av en ny byggeprosess. Har Norge råd til så kortsiktig planlegging og økonomistyring? NBF hadde håpet at statens erfaringer fra byggeprosjekter de siste årene ville bidratt til en helhetsløsning. Vi støtter regjeringens kulturpolitikk som viser til at forutsetningene for bruken av kulturtilbud er tilgjengelighet og at det innebærer en satsning på formidling. NBF ser positivt på at prosjektering startes opp – men vil arbeide for at for Nasjonalbibliotekets publikumsavdeling i Oslo får de lokaler, magasiner og arbeidsforhold som er et nasjonalt kulturbygg verdig.» □

NBF om bibliotekreform og Nasjonalbiblioteket

spaltelangs

anledning av 100-årsdagen for forfatteren Ernest Hemingways fødsel. Amerikanerne opprettholder full boikott av den kommunistiske nabo-staten i Karibia. Seminaret skulle vært holdt i midten av oktober i Finca Vigra, Hemingways tidligere hjem som nå er museum. De amerikanske litteraturviterne søkte finansdepartementet i Washington om dispensasjon fra reiseforbudet, men fikk avslag, melder NTB. Ernest Hemingway, som vant Nobels litteraturpris for 1954, bodde på Cuba fra 1945 og i nesten 20 år framover.

Søndagsåpent bibliotek lite populært i Oslo

Søndagsåpent bibliotek i sentrum har slått dårlig an blant Oslo-folk, melder Aftenposten. Bare 174 Oslo-mennesker fant veien til Deichmanske hovedbibliotek den tredje søndagen i september. Besøkstallene var begredelige også de to søndagene før dette. Til sammenligning er det gjennomsnittlig 1200 leselystne innom hovedbiblioteket på lørdager. To millioner kroner er satt av til å holde hovedbiblioteket på Hammersborg åpent fra kl.12 til kl.16 hver søndag i høst. Hvis ikke besøket tar seg opp vil biblioteksjef Liv Sæteren gå inn for søndagsåpent på Grünerløkka filial i stedet.

Filialen på Grünerløkka har passert 85 år

Deichmanske bibliotek på Grünerløkka i Oslo er unik. Som et enestående eksempel på frittliggende bibliotekbygning fra begynnelsen av dette århundre, har den i grunnen bare hovedbiblioteket på Hammersborg å sammenligne seg med. Nå har bygningen stått der i 85 år og feiringen er unnagjort. Grünerløkka har i løpet av dette århundre skiftet karakter fra arbeiderstrøk til trendy bydel.

spaltelangs

Biblioteket har stått støtt gjennom endringene. De mørkebrune tremøblene, bordlampene i jugend-stil og lukten av godt og gammelt er der. Fra starten med Victor Smith ble det satset sterkt på barn. Han innførte eventyrtimer, barneteater og studieklubber på biblioteket. For guttene hadde man på 1920-tallet diskusjonsklubben Disputt, mens jentene samlet seg ukentlig med håndarbeid i klubben Haabet. Biblioteket hadde i starten 1800 bøker, og disse var nesten alltid utlånt. - Barn sto i kø utenfor biblioteket om ettermiddagen etter skoletid. Det er blitt beskrevet hvordan barna måtte slippes inn puljevis under «velvillig og vennlig assistanse av politiet», forteller avdelingsleder May Haakensen til Aftenposten. I dag har biblioteket 35.000 bøker, hvorav 10.000 er for barn. Men barna står ikke lenger i kø for å slippe inn. Men filialen på Grünerløkka har ført driften videre i Victor Smiths ånd. Fremdeles har de et høyt aktivitetsnivå, spesielt rettet mot barn, i form av dukketeater, tegneserieskaping og fortellerarrangementer. I fjor hadde Deichmanske et samlet besøk på 2.295.829 personer, av disse var 95.185 på Grünerløkka-filialen. Hitil i år har ca. 1,4 millioner besøkt Oslos bibliotek, ca. 65.000 av disse har funnet veien til Grünerløkka.

Brit Fløistad leder Stortingets nye utredningsseksjon

Stortinget har fått en flunkende ny utredningsseksjon. Den kom i gang i midten av oktober med fem rådgivere ansatt. Utredningsseksjonen skal gi faglig bistand til stortingsrepresentanter, komitéer og partigrupper. Det er ansatt en statsviter, en jurist, en teolog, en samfunnsgeograf samt seksjonslederen, Brit Fløistad, som kommer fra stillingen som leder for Stortingets bibliotek.

NBF krever øremerkede midler til skolebibliotekene på statsbudsjettet

□ Det er en satsning og oppjustering av skolebibliotekene som må til gjennom statsbudsjettet, hevder Norsk Bibliotekforening. De sier videre: «Reformene både i videregående skoler og i grunnskolen, L94 og L97, plasserer skolebiblioteket sentralt i gjennomføringen av nye læreplaner og nye arbeidsformer i skolen. I dag er det dessverre store forskjeller fra kommune til kommune og fra fylke til fylke m.h.t. skolebibliotekenes kvalitet og ressur-

ser. Dette truer enhets-skolen! Norsk Bibliotekforening (NBF) har overfor Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet gjentatte ganger etterlyst

en ekstra statlig satsning på skolebibliotekene som en nødvendig oppfølging av skolereformene. Dette gjelder særlig i den videregående skolen. Det må være en statlig oppgave å sørge for at skolebibliotekene har en standard som setter de i stand til å gjennomføre statlige reformer. NBF finner det oppsiktsvekkende at skolebibliotek ikke er nevnt med ett ord i utdanningsbudsjettet for neste år. Når regjeringen har bevilget 150 mill. kroner til informasjons- og kommunikasjons-teknologi (IKT) i skolen, forutsetter NBF derfor at en vesentlig del øremerkes for skolebibliotekene. En fersk undersøkelse som er gjennomført av Fylkesbiblioteket i Buskerud viser at skolebibliotekene og elevene i fylket lider under mangel på datautstyr. Skolebibliotekene er ofte det eneste stedet på skolen elevene har mulighet til å benytte PC utenom undervisningen, og denne tjenesten er høyt rangert og blant de mest etterspurte ved skolebiblioteket. For å bevare likeverdige tilbud til alle, så må skolebibliotekene ha de nødvendige ressurser. Det betyr både hensiktsmessige lokaler, aktuell litteratur, IKT-utstyr og personale med relevant kompetanse», sier NBF i en kommentar til statsbudsjettet, etter at dette ble lagt fram i begynnelsen av oktober. □

□ Tre medlemmer av Bibliotekarforbundet på Sentralsykehuset i Akershus gjennomførte sine 5.3-forhandlinger i september. De sto hardt på krava de hadde fremmet. Blant annet gjorde de ar-

beidsgiver tydelig oppmerksom på at de vurderte kollektivt å søke seg andre og bedre betalte jobber, hvis de ikke fikk en skikkelig lønnsheving. Deichmanske bibliotek ble nevnt som et bedre alternativ å søke seg til. Og dette presset førte fram. Våre tre BF-medlemmer fikk henholdsvis 5, 5 og 7 lønnstrinn! Av Maria Robertson, en av de tre bibliotekarene på SiA, forstår vi at de likevel ikke er hundre prosent fornøyd med lønnsnivået, selv om de oppnådde mye i en jafs. De har mye å ta igjen, for eksempel i forhold til tilsvarende sykepleierstillinger.

Dette er åpenbart BF-ere som tør å være rå i forhandlingene, i positiv forstand. Vi gratulerer! □

Fagbibliotekarene ved SiA fikk kjempeløft i lokale forhandlinger

□ Åtte av ti pakistanske kvinner i Oslo låner bøker jevnlig på biblioteket, melder Aftenposten. Det er langt oftere enn andre kvinner. Kokebøker, klassikere og bøker om islam på urdu. Det er populær lektyre blant pakistanske kvinner. Men også tidsskrifter på urdu og bøker på engelsk og norsk slår an, viser en undersøkelse. Pakistanske kvinner oppsøker bibliotekene langt mer enn kvinner generelt. 79 prosent av pakistanske kvinner i Oslo bruker biblioteket jevnlig. Det utgjør 75 prosent av dem med lavere utdanning og 85 prosent av dem med høyere utdanning. 221 første- og annen-generasjons pakistanske innvandrerkvinner var med i undersøkelsen, som er gjennomført av bibliotekarene Astrid Werner og Liselotte Krebs ved Deichmanske bibliotek. Til sammenligning bruker 54 prosent, eller drøyt halvparten av kvinner ellers i landet, biblioteket jevnlig, viser en undersøkelse fra Norsk Gallup Institutt og Statens Bibliotektilsyn som ble publisert i 1997.

Pakistanske kvinner er storlånere

- Ungjenter som hadde hatt morsmålsundervisning leste mer enn de som ikke hadde hatt morsmålsundervisning. Det slående var at disse kvinnene leste både mer urdu og mer norsk. Det kan bety at de som kan morsmålet sitt skikkelig, også kan bedre norsk og trolig er mer språkinteressert, sier Werner. Undersøkelsen viser at de eldre pakistanske kvinnene er interessert i å lese bøker av annengenerasjons innvandrerforfattere. - Disse forfatterne gir kvinnene innsikt i hvordan deres barn har det her i landet. Kvinnene kjenner på kroppen at barna deres lever et annet liv enn det de kjenner til, og ønsker å lære mer om det, sier Krebs og Werner.

Werner og Krebs oppsøkte bare kvinner i moskéene og på norsk-kurs. Bare to-tre oppga at de var analfabeter. Undersøkelsen viste også at det er direkte motsetninger mellom hvordan norske kvinner bruker biblioteket og hvordan kvinner med pakistanske bakgrunn bruker det.

Ifølge Kristin Leth Nielsen, avdelingsleder for Det flerspråklige biblioteket ved Deichmanske, er det for lite bøker om islam, til tross for at det finnes en stor del slike bøker. - Vi har gjerne fem, seks på venteliste til de mest populære titlene på urdu, sier Leth Nielsen, som hevder at de pakistanske kvinnene bruker biblioteket langt mer aktivt enn nordmenn flest. - De leser gjerne avisene daglig for å holde kontakten med hjemlandet. De bruker også biblioteket til et sted å være. Mange innvandrere benytter seg dessuten av Internett og e-mail på biblioteket, fordi de ikke har tilgang hjemme, sier hun.

Olaf Berggren, bibliotekar ved Deichmanske bibliotek, avdeling Gamle Oslo, synes avdelingen har for lite kvalitetsbøker å tilby på urdu. Ifølge Berggren går det mye i kjærlighetsromaner på urdu. - Fordi vi ikke kan tilby mer oppbyggende og utviklende bøker på urdu, vet heller ikke folk at slike bøker faktisk finnes. Det fører til at de pakistanske kvinnene leser det vi har, og er fornøyd med det, sier Berggren.

Deichmanske bibliotek har en rikholdig samling av fremmedspråklig litteratur. Samlingen består blant annet av 36.000 bøker på urdu, 13.000 på vietnamesisk, 13.000 på arabisk, 11.000 på spansk, 9.000 på tamil, m.m. □

- Vi skal tilrettelegge informasjon for representantene. Tett kontakt med fagmiljøer blir viktig, slik at vi kan innhente fakta og sy sammen notater til våre oppdragsgivere. Å foreta egne utredninger blir ikke vårt bord. Da måtte vi være langt flere. Derfor blir departementene fortsatt viktig informasjonskilder for representantene, sier Fløistad til Aftenposten. Hun understreker at seksjonens arbeid vil være faktaorientert og politisk nøytralt. Avveining av verdier og interesser skal politikerne ta seg av. I 1996 var det en gruppe stortingsrepresentanter som fremmet forslag om å styrke Stortingets utredningskapasitet. Den nye seksjonen som Fløistad leder er altså resultatet av prosessen som har gått siden da.

25 millioner til språkteknologiser

Regjeringen vil bevilge 25 millioner kroner til aksjekapital i språkteknologiseret som er under etablering på Voss. Senteret er planlagt utviklet i et samarbeid mellom SIVA og Voss kommune på norsk side, og det belgiske selskapet SAIL Trust. Målet er at senteret – SAIL Port Scandinavia – over en periode på tre til fem år skal bli det ledende senteret for språkteknologi i Skandinavia. Nærings- og handelsminister Lars Sponheim sier til NTB at det er avgjørende at både bokmål og nynorsk kan brukes i informasjonssamfunnet. – Uten offentlig og privat satsning på språkteknologi er det mest sannsynlig at vi i nær framtid må bruke engelsk i kommunikasjon med ulike datasystemer. Det er ikke akseptabelt, og det er grunnen til at regjeringen vil bidra til økt satsing på språkteknologi, sier Sponheim. Språkteknologi er utpekt som et satsingsområde både i Voksenåsen-erklæringen og i regjeringens næringsrettede IT-plan for årene 1999-2001. Regjeringen vil også styrke forsknin-

gen innen språkteknologi gjennom økt satsing i Forskningsrådet og gjennom etablering av et eget sekretariat for norsk språkteknikk knyttet til Norsk språkråd.

Norsk musikkamling åpner igjen

Nasjonalbiblioteket, avd. Oslo, Norsk musikkamling, åpner igjen mandag 8. november i Indeksbygget (lavblokken), Drammensveien 40, inngang Observatoriegaten. Postadresse og telefonnr. er det samme som tidligere. Bestillinger de har mottatt under stengingen er returnert bestiller, men de som er kommet i oktober behandler de etter åpninga 8. november. Avdelingsleder Magne Seland ønsker kollegaer velkommen i de nye lokalitetene, som de forventer å være i en tre års tid. Etter den tid håper han at rehabiliteringen av Nasjonalbibliotekets Oslo-avdeling er ferdig. Da bør vi finne Norsk musikkamling der sammen med resten av NBO.

Skolebibliotek i utakt

En nylig gjennomført brukerundersøkelse om skolebibliotek og IT i videregående skole i fylket, gir en rekke interessante funn, blant annet om elevens holdninger til data og deres tilgang til datamaskiner i løpet av skoledagen. Undersøkelsen slår blant annet fast at elevene har altfor få muligheter til å benytte seg av datamaskiner og innhente informasjon via Internett på skolebiblioteket. Bare en tredjedel av elevene sier at der fornøyd med tilgangen til datamaskin. Og bare 4 av 10 elever sier at kvaliteten på maskinene er tilfredsstillende. Undersøkelsen viser for øvrig at skolebibliotekene har en bred kontakflate mot elever og lærere. 8 av 10 elever og over halvparten av læ-

Fylkesbiblioteksjefkollegiet, som har biblioteksjefene ved alle fylkesbibliotekene i Norge som medlemmer, har gått gjennom regjeringens forslag til bevilgning til bibliotekformål for år 2000.

Vi vil hevde at forslaget til statsbudsjett for år 2000 legger opp til en nedbygging, heller enn styrking av biblioteksektoren i Norge.

Bibliotek-Norge på sparebluss

Norske bibliotek ligger samlet sett på bunn i Norden i utlånsaktivitet. Der vil de bli værende dersom regjeringens budsjettforslag blir lagt til grunn for den videre utvikling inn i et nytt tusenår. Mangelen på biblioteksatsing står i grell kontrast til

den samme regjeringens overordnede mål om å gjøre Norge til en ledende kunnskapsnasjon i internasjonal sammenheng.

Vilje til å stimulere bygging av nye biblioteklokaler er fraværende. En halvering av statlige tilskudd til nye lokaler fra 1998 til 1999, og en ny reell reduksjon fra 1999 til 2000, viser dette. Denne nedbyggingen står overhodet ikke i forhold til den ekstra satsingen budsjettet legger opp til for lokale og regionale kulturbygg. Tilskuddsbeløpene bør mangedobles dersom de skal brukes til å stimulere kommuner som ønsker å bygge lokaler etter dagens krav til et attraktivt og kunnskapsformidlende bibliotek.

Folkebibliotekenes møteplassfunksjon for IT-basert informasjonsformidling blir lite vektlagt. Tilskuddet til en samlet IT-satsing i folkebiblioteksektoren er betydelig redusert og bremser derved opp viktige infrastrukturtiltak som er iverksatt for å styrke både teknologi- og kompetansedelen i det norske biblioteksystem.

Forslaget innebærer en rasering av tilskuddet til Det flerspråklige bibliotek, som forvaltes av Deichmanske bibliotek i Oslo. Det flerspråklige bibliotek er en nasjonal tjeneste som forsyner flyktninger og innvandrere i alle landets kommuner med litteratur, og som har hatt en økning i utlånet på 150 % de siste seks år. Det lyser virkelig rødt for tjenesten, og nedbyggingen vil bli svært merkbar i alle kommuner med innvandrere og asylmottak.

Nasjonalbiblioteket har fått økte bevilgninger som resultat av etableringen av den nye publikumsrettede avdelingen i Oslo. Dette synes vi er positivt og riktig. Vi mener likevel at Regjeringen må ta en gjennomgang av oppgavene til nasjonalbiblioteket og tilpasse dimensjoneringen av et nytt tilbygg for Oslo-avdelingen etter dette.

Folkebibliotekene som ressurs i kompetansereformen er ikke nevnt.

Gode skolebibliotek som nødvendige virkemiddel til å realisere Reform 94 og GR97 er ikke nevnt.

Fylkesbiblioteksjefene ser med stor bekymring på at budsjettforslaget lister opp en rekke utfordringer og strategier som konkretiserer tiltak for andre typer kulturinstitusjoner uten noen som helst ny satsing for bibliotekene.

Er ikke bibliotekene som aktører i kultur- og kunnskapsfunnet Norge?

Gunhild H. Alstad,
fylkesbiblioteksjef
Oppland
Lisbeth Tangen,
fylkesbiblioteksjef
Sør-Trøndelag
Lars Hansen Juvik,
fylkesbiblioteksjef
Nordland

Dette er teksten i et brev de tre fylkesbiblioteksjefene, på vegne av fylkesbiblioteksjefkollegiet, sendte Familie-, kultur- og administrasjonens komiteen på Stortinget, etter at Regjeringen hadde lagt fram sitt forslag til statsbudsjett.

□ På ettersommeren rullet en diskusjon på bibliotek-postlistene om Bibliotekforums usynliggjøring av det viktige og spennende som foregår i Tromsø når det gjelder bibliotekarutdanning og kompetanseutvikling. Vi har gått gjennom vårt eget blad og sett hva vi fant av stoff om bibliotekarutdanninga i Tromsø. Det var faktisk en god del:

1995: I spalten «Blikk på Nord-Norge» var Ingeborg Motzfeldt innom den kommende bibliotekarutdanninga i Tromsø i 1/95 og 2/95.

1996: Vi hadde et intervju med Niels Windfeld Lund og omtale av studieplanen for det nye dok.vit. i 4/96. I 8/96 hadde vi en fyldig presentasjon av det nye studiet, samtaler med noen av de som har jobbet fram studiet, intervju med representant for studentene, intervju med rektor og direktør ved Høgskolen i Tromsø om det (dengang) manglende grunnfaget i bibliotek kunnskap, samtale med to bibliotekarer i Tromsø om det nye studiet, og intervju med studenter-representanter for bibliotekarstudiet ved Høgskolen i Oslo om det nye Tromsø-tilbudet.

1997: Grunnfagsprosjekt fra dok.vit. i Tromsø ble presentert i 4/97 og 5/97. Melding om det nye grunnfaget i bibliotek kunnskap og jakten på lærerkrefter sto i 7/97, mens vi brakte et intervju med to studenter på dette studiet i 12/97. (Og i 8/97 hadde Johan Koren en artikkel om det nye grunnfaget i samlingsutvikling i Nesna/Mo i Rana.)

1998: Vi brakte nytt om praksisutplassering og lærer-tilsetninger fra Tromsø-studiet i 1/98. I 7/98 hadde vi en bred presentasjon av det første ferdigutdannete kullet med «Tromsø-bibliotekarer», inklusive et intervju med et eksemplar av arten. I 8/98 hadde vi en del forskjellig stoff fra Tromsø-studiet, blant annet om deres vev-presentasjon og deltakelse i nordisk samarbeid. (Vi hadde også en omtale av evalueringa av grunnfaget i samlingsutvikling i Nesna/Mo i Rana i 7/98.)

1999: Etter et møte Bibliotekarforbundet hadde med ledelse og personale ved Institutt for dokumentasjonsvitenskap sist vinter, brakte vi i 5/99 fyldig omtale av bibliotekarstudiet og hvilke vekt-tall de tilbyr. En student ved bibliotek kunnskap grunnfag i Tromsø skrev et innlegg om forskjellene mellom Tromsø og Oslo i 6/99.

Vi mottar gjerne debattinnlegg om bibliotekarutdanning generelt eller Tromsø-utdanninga spesielt. Etter at postliste-innleggene har flimret forbi, er det sikkert flere som befinner seg i en tilstand av klok ettertenksomhet, noe de bør dele med oss andre. Eller hva med å følge opp Turid Tharaldsens påstand i Bibliotekforum om at «De fleste med bibliotekfaglig utdanning jobber i dag utenfor de tradisjonelle bibliotekene». Hvor er dokumentasjonen for en slik påstand? Er det noen i styret i Bibliotekarforbundet som ser viktigheten av å gripe fatt i problemstillinga?

Bibliotekaren har utdanningene både i Tromsø og Oslo høyt på lista over virksomhet som skal følges med på i tida som kommer. Men i tillegg til det redaksjonelle stoffet må leserne komme med sine bidrag til debatten. Dere er hjertelig velkomne! □

rerne har brukt en eller flere bibliotrektjenester i løpet av det foregående skoleåret. Rapporten «Skolebibliotek i utakt» gir et innblikk i en del av skolehverdagen som sjelden er i fokus i skoledebatten. Det er allikevel en viktig del av hverdagen, særlig for elevene. Det dreier seg om mulighetene til å innhente informasjon og tilegne seg kunnskap på egen hånd, noe som den prosjekt-orienterte undervisningen legger opp til. Undersøkelsen er ikke så omfattende at det er mulig å gå ned i den enkelte skole og se på resultatene der, men der tar for seg forholdene i den videregående skolen i Buskerud som helhet. Dette gjør at den har interesse også utover Buskeruds grenser. Undersøkelsen er gjennomført som en del av Buskerud fylkeskommunes brukerprosjekter, men idéen til prosjektet stammer fra distriktsbibliotekar Anne Foss, som også har vært prosjektleder.

Hemmeligheten bak finsk suksess?

Amerikanerne har oppdaget at nettknologi er svært vanlig i skandinaviske husholdninger, og dette overrasker selvfølgelig der borte. Wired News melder at i løpet av den enorme nettmessen Internet World 99 var en av de mest populære standene om high-tech i Skandinavia. Wired forteller storøyd at 56 prosent av den skandinaviske befolkningen har en egen mobiltelefon. Wired benyttet anledningen til å intervju den finske sjefen for Satama Interactive, som forklarer den tekniske interessen i Finland slik: «Vi er fem millioner mennesker i landet som er på størrelse med California, og innimellom er det masse snø og mørke. Og på den andre siden ... er det kanskje slik at finner ikke liker å snakke til hverandre ansikt til ansikt.»

□ «Man bør ta hensyn til at det er så dyrt å bo i byene i lønnsoppgjørene, og innføre et eget bytillegg, mener Forskerforbundets forhandlingsleder», kan vi lese i siste nummer av forbundets blad «Forskerforum» (8/99).

Bakgrunnen er selvfølgelig at boligprisene i Oslo har steget kraftig gjennom mange år. Andre byer har også

tillegg i lønningssposen?

Akademikerne er riktignok ny som hovedsammenslutning, og utspillet kunne settes på konto for uerfarenhet. Men Forskerforbundet er ikke nytt. Og her er det et erfarent fagforeningsmenneske som uttaler seg i forbundets eget blad. Det er til og med hovedoppslaget på forsida. Det blir spennende å se hvordan medlemmene reagerer på dette. Blant de drøyt 10.000 medlemmene av Forskerforbundet er det som kjent ca. 500 bibliotekarer ved høgskoler og universitet. De er i utgangspunktet ikke forbundets kjerne-medlemmer, pga. den jevnt over kortere utdanningslengden enn øvrige medlemmer. Etter forhandlingslederens utspill vil bibliotekar-medlemmer ved høgskoler utenom universitetsbyene ha enda mindre identifikasjonsgrunnlag i Forskerforbundet.

Det er bra og nødvendig at fagforeningsledere deltar i diskusjoner om levestandard og samfunnsøkonomi, også når diskusjonen har elementer som ikke har vært del av tariffoppgjørene. Men da bør man også evne å sortere hvilke virkemidler som hører hjemme på den tariffpolitiske arenaen og hvilke som hører hjemme på den generelle politiske arenaen. Forslag om bytillegg i tariffavtalen er en håpløs sammenblanding av arenaer. En slags omvendt bompengering.

Det er riktig at boligutgiftene er noe av det viktigste vi skal håndtere som lønnsuttakere. Det er riktig at boligprisene er svært høye i byene. Og det er riktig at problemene blir ekstra store for de som har store omkostninger med å etablere seg på boligmarkedet, samtidig som de tilhører en gruppe med dårlig begynnerlønn. Men ut fra dette å skille ut den urbane akademikerlønna som sakens kjerne, er ikke noen imponerende politisk analyse.

Boligprisene i Oslo har steget kraftig av flere grunner. En av grunnene er selve boligpolitikken i hovedstaden. Høyrebølgen har fosset over indre Oslo og gjort rimelige leiemarkeder om til fasjonable investeringsobjekt. En annen grunn er at den såkalte «distriktspolitikken» på 90-tallet har favorisert byene på en måte som urbane debattanter har tungt for å forstå. Verdiskapningen i distriktene lukter av fisk og aluminium. I Oslo er det knapt mulig å få ferten av verdiskapning lenger. Oslo kan ikke alene bygge eller bevilge seg ut av de høye boligprisene. Og økte lønninger for Oslo-akademikere vil i hvertfall ikke senke prisenivået.

Det kan sikkert ved første øyekast se ut som om Forskerforbundets forhandlingsleder er tøff på en del by-medlemmers vegne når han «banner i den distriktspolitiske kirken», som han sier. Men jeg kan ikke huske å ha sett så mange akademikere i den distriktspolitiske kirken, hvis noen slik finnes. Det finnes derimot tusenvis av akademikere som bor utenom de større byene i Norge. At forhandlingslederen banner mot dem, er nok verre. □

Forskerforbundets forhandlingsleder vil ha bytillegg!

Erling Bergan
Redaktør

merket sterk økning i boligutgiftene. «Brorparten av jobbene Forskerforbundets medlemmer går inn i ligger i byområder og tettsteder. Derfor er det naturlig for oss å ta bytillegg opp til diskusjon», sier Forskerforbundets forhandlingsleder Frank Anthun. Forskerforums intervjuer prøver seg med en motforestilling: «Men høgskolene i de nordlige fylkene sliter jo mer med rekrutteringen av kvalifiserte folk enn institusjonene i byene. Burde det ikke heller opprettes et *distriktstillegg* for de som flytter nordover eller vestover?»

Anthuns svar er interessant lesning: «Det har tradisjonelt vært veldig mye fokus på distriktene her i landet. Men noen må også ta opp situasjonen i byene – der flertallet av det norske folk tross alt bor og der statsinstitusjonene som rekrutterer akademikere ligger. Man må gjerne tjene mer i distriktene, men poenget er å sørge for at også de som bor i Oslo og de andre større byene får en inntekt det går an å leve av. For det er vel ikke rimelig at man skal straffes for å bo og jobbe i landets hovedstad?», spør Forskerforbundets forhandlingsleder retorisk. Han presiserer at spørsmålet om bytillegg ikke har vært organisasjonsmessig behandlet verken i Forskerforbundet eller Akademikerne, og at han gir uttrykk for sin personlige oppfatning i dette spørsmålet. Frank Anthun er i tillegg til forhandlingsleder i Forskerforbundet også nestleder i Akademikerne-Stat, som forhandler på vegne av akademikergruppene i statssektoren.

Forskerforbundets medlemmer i «distriktene» trenger ingen fiender, når de har slike venner. Hvordan vil Forskerforbundets medlemmer ved Høgskolen Stord/Haugesund, Harstad eller Nesna legge opp neste rekrutteringskampanje? «Kom til forbundet der du har forhandlingslederen i ryggen»? Hva med Forskerforbundets medlemmer ved Norges landbrukshøgskole. Er Ås kommune for landlig? Er det arbeidssted eller bosted som skal avgjøre om man er verdig et urbant

□ Kulturdepartementet har utarbeidet ny forskrift om personale i kommunale folkebibliotek. Forskriften er gjort gjeldende fra 24. september. Hjemmelen er å finne i folkebiblioteklovas paragraf 5, der det heter at «Alle kommuner skal ha fagutdannet biblioteksjef. Departementet kan dispensere fra bestemmelsen i denne paragraf og gir nærmere forskrifter om kvalifikasjonskrav og overgangsordninger.» Slike forskrifter har vi hatt, men nå er det altså kommet nye til erstatning for de gamle.

Det heter i forskriftene fremdeles at «Kommunen skal ha fagutdannet biblioteksjef. Ved utlysning av ledig stilling som biblioteksjef skal det stilles krav om fagutdanning.» Men det har kommet til en ny og utvidet definisjon av hva som skal forstås med begrepet «fagutdannet biblioteksjef». Her er det nå tre strekpunkter:

- «- kandidat med bibliotekareksamen fra Høgskolen i Oslo eller tilsvarende nordisk utdanning;
- kandidat med cand.mag.-grad som inneholder minimum 40 vektall med bibliotekfag. Statens bibliotektilsyn gir retningslinjer for hvilke fag og fagkombinasjoner som kan være aktuelle innenfor rammen av 40 vektall;
- kandidat med annen utdanning etter spesiell vurdering av Statens bibliotektilsyn.»

Dette er en viktig avklaring, i stor grad relatert til den nye bibliotekarutdanningen i Tromsø. Det er også en tilsvarende definisjon som Bibliotekarforbundet gjorde gjennom vedtektsendringene de foretok på landsmøtet i april i år. Om medlemskap i BF heter det nå at: «For å bli medlem må en ha godkjent bibliotekar-eksamen fra Høgskolen i Oslo, cand.mag. grad med minimum 40 vektall bibliotekfag eller tilsvarende utenlandsk utdanning». Disse signalene, gitt gjennom folkebiblioteklovas forskrifter og profesjonsforbundets vedtekter, slår inn som normgivende for definisjon av «bibliotekar» langt utenfor disses domener. Vi ser blant annet flere eksempler på at fagbibliotekar-stillinger lyses ut med kvalifikasjonskrav tilsvarende det som står i de nye forskriftene til folkebiblioteklova.

I forskriftene heter det videre om kvalifikasjonskrav og dispensasjonsadgang i paragraf 3 at «Statens bibliotektilsyn kan dispensere fra kravet dersom kommunen dokumenterer at det ikke har meldt seg kvalifisert fagutdannet søker. I slike tilfeller skal dispensasjon normalt gis for to år.» Dette er det intet nytt i. Som før vil også en innvilget dispensasjon opphøre ved ledighet i biblioteksjefstillingen. Dispensasjonen opphører også dersom endringer i stillingsstrukturen i kommunens folkebiblioteksystem fører til at det opprettes nye stillinger for bibliotekfaglig personale. En forutsetning for dispensasjon er at den som tilsettes, gjennomgår innføringskurs som i tilfelle gjelder stillingen. Det heter i forskriftene også at «Dersom en stilling etter endt dispensasjonsperiode lyses ut uten at det melder seg fagutdannet søker, kan Statens bibliotektilsyn godkjenne at den som har hatt stillingen, tilsettes fast på vilkår av at vedkommende forplikter seg

til å gjennomgå utdanningsopplegg som Kulturdepartementet fastsetter for stillingen.» Her er det altså gjort klart at muligheten for fast tilsetning kun gjelder den som har hatt stillingen i dispensasjonsperioden.

Så er det kommet inn noe helt nytt i forskriftene, under overskriften «Særlig dispensasjonsordning». Her

Ny forskrift om personale i kommunale folkebibliotek

heter det at «Kommuner med godt utbygd bibliotek-tjeneste og bred bibliotekfaglig kompetanse, jf. § 2 tredje og fjerde ledd, kan søke om adgang til å ansette biblioteksjef med andre kvalifikasjoner enn det en bibliotekfaglig utdanning gir. Slik søknad om dispensasjon skal behandles av Statens bibliotektilsyn, og eventuell dispensasjon vil bli gitt på grunnlag av en totalvurdering av bibliotek-tjenesten i kommunen.»

Så er spørsmålet da, hva som menes med «godt utbygd bibliotek-tjeneste» og «bred bibliotekfaglig kompetanse». Hvilke kommuner som vil kunne falle inn under denne dispensasjonsordningen vil nok bibliotektilsynet måtte avgjøre gjennom behandling av konkrete søknader, for i forskriftene er dette bare vagt konkretisert: «Med kommuner med godt utbygd bibliotek-tjeneste menes at kommunens bibliotekvirksomhet dekker alle de funksjoner en normalt venter av et folkebibliotek, jf. reglement for folkebibliotek - veiledende retningslinjer. Med bred bibliotekfaglig kompetanse menes at det må være et tilstrekkelig antall ansatte med bibliotekfaglig utdanning til å ivareta de funksjonene som er nevnt i regelverket på en tilfredsstillende måte.»

Statens bibliotektilsyn har informert om forskriftsendringen blant annet gjennom bibliotekfolkets epost-lister. Der sier de at «Statens bibliotektilsyn vil sende ut eget rundskriv om den nye forskriften og legge den ut på sin hjemmeside. Foreløpig ligger forskriften ute på nettet i Lovdata: <http://www.lovdata.no/ltavd1/i1999-1-19.html>». Men én måned etter at de nye forskriftene er trådt i kraft, er det fremdeles de gamle forskriftene som møter oss på Statens bibliotektilsyn sine hjemmesider. Og det finnes heller ingen informasjon på hjemmesidene deres som forteller oss at noe har skjedd. At tilsynet i eposten til kollegaene også gir inntrykk av at forskrifter bare legges på Lovdata som en midlertidig ordning, mens det på ett eller annet tidspunkt er hjemmesiden til den instansen som forvalter forskriften som skal overta kunngjøringen/arkiveringen, er en misforståelse som ikke burde komme fra et statlig organ som har som en av sine viktigste eksistensberettigelser å være formelt korrekt. □

□ «*Hvordan kan vi nå langsiktige mål i et samfunn som er helliget den korte sikt? Hvordan kan mennesker rekke å forplikte seg i forhold til hverandre, når det moderne arbeidsliv krever at vi alltid er klar til å dra videre til neste oppgave, neste arbeidsplass og neste lag av arbeidskolleger? Kan folk overhodet finne sammenheng i sitt liv, når deres arbeidsliv er preget av episoder og brudd?*»¹

Disse ordene kan være en passende innledning til en behandling av en av bibliotekets grunnleggende virksomheter. Er det noe som preger mye av arbeidet i biblioteket, så er det det langsiktige perspektivet.

In futurum

Knut Hegna
Førstebibliotekar
Universitetsbiblioteket i Oslo

Men det langsiktige perspektivet blir presset fra forskjellig hold. Noen mener at det bærende mål for bibliotekjenestene skal være prinsippet «just in time», satt opp mot prinsippet «just in case». Som følge av dette kan man slakke av på det samlingsbyggende arbeidet, slakke av på katalogoppbygging, i det hele tatt legge an et mer kortsiktig - markedsorientert - perspektiv. Sikten strekker seg fram til neste versjon, det være seg av Windows, HTML, eller Word og sikten er ikke bredere enn skjermens 17 tommer. Noen mener at bibliotekets dager er talte fordi boken er i ferd med å forsvinne. Her er f.eks to spådommer fra 1979²:

... In sum, the 1980s will see the book as we know it, and as our ancestors created and cherished it, begin a slow but steady slide into oblivion. ...

.. The read-out terminals of the late '80s will be about the size of the average book today, and, of course, you will need only one of them. ...

Det har gått 20 år og det blir produsert flere bøker enn noensinne. Det kommer mange spådommer og nye versjoner. Noen av spådommene som angår bibliotek og informasjon blir i en bok av Walt Crawford og Michael Gorman³ summert opp i disse fire punktene:

- Alle data og all informasjon og nedfelt kunnskap om alle emner vil bli tilgjengelige alle steder og til enhver tid. Tilgang vil skje gjennom arbeidsstasjoner, Pcer koplede til nettet eller gjennom hjemmebaserte underholdningsmaskiner.
- Alle vil være i stand til å bruke disse dataene og denne informasjonen effektivt. Alle vil anse denne måten å få tilgang til tekst, bilder, tall og annet ma-

teriale som den eneste mulige. Alle vil gladelig betale de små summene som kreves for dette. Rettighetsproblemer, autentisitetproblemer knyttet til tekstene, bildene, organiseringen og filtreringen av dem er bare små hindringer som snart vil være overkommet.

- Bibliotek vil opphøre å eksistere som fysiske enheter omtrent samtidig som trykt skrift forsvinner som medium for publikasjon og distribusjon.
- I en kort periode før den elektroniske informasjonens triumf vil bibliotekene slutte å bekymre seg over vedlikehold av lokale samlinger av ikke-elektronisk materiale.

Representerer slike spådommer utfordringer for bibliotekene? Både ja og nei. Vi må på den ene siden være i stand til avsløre det futuristiske nonsens som disse spådommene representerer, men samtidig også være i stand til å gå bak slagordene og se om vi kan bruke noe og om det er ting vi må ta hensyn til.

Bibliotek og samfunn

Spådommene passer for dem som vil bygge ned bibliotekene. Og dem er det mange av, kanskje ikke alltid eksplisitt uttrykt, men som konsekvens av en politikk. Vi lever i en tid da offentlige tjenester - undervisning, helse, sosiale tjenester i stadig større grad blir gjort markedsorientert og de blir privatisert. Offentlige myndigheter forandrer seg fra å være tjenesteytere til å bli tjenestekjøpere. Disse strukturelle endringene truer alle offentlige tjenester - også bibliotek.

Vi merker det hver dag i form av innstramminger på budsjetter og stadig mas om markedsstilpassede tjenester. De profesjonelle verdiene som de offentlige tjenestene står for blir satt under et hardt press enten det gjelder renovasjon, vaktmestertjenester, helse- og sosialtjenester eller - bibliotek.

«...avsløre det futuristiske nonsens som disse spådommene representerer»

Det diskuteres nå om globaliseringen av økonomien - de multinasjonale selskaperens makt - truer nasjonalstatenes handlingsrom. Nasjonale politiske organers berøves økonomiske og politiske frihetsgrader til å handle innenfor sitt «samfunn». Dette forplanter seg nedover i systemet til fylkene, til kommunene, til de enkelte institusjonene og dermed også til de offentlige tjenestene

Det er vanskelig å se på «bibliotek» uten å se det i tilknytning til det «samfunnet» det er satt til å betjene. Biblioteket fungerer innenfor en kontekst - en ramme - som ser seg tjent med å ha det. En viktig del av denne konteksten er den lange sikt, f.eks. illustrert med metaforen «Nasjonens hukommelse» om Nasjonalbiblioteket. Dersom samfunnsstrukturen rundt raser, og bare det som det kortsiktige marked vil ha, skal være bestemmende - hva da med bibliotekene?

Bibliotekets oppdrag

Bibliotek eksisterer for å : anskaffe, gi tilgang til og bevare bærere av kunnskap og informasjon i hvilken form de enn måtte forekomme og gi opplæring og assistanse i bruken av de samlingene som de gir sine brukere tilgang til.

Fagbiblioteket eller folkebiblioteket : det er et felleskap innen et fellesskap. Et bibliotek har tre bein å stå på: sine samlinger, sitt personale og samlingenes bibliografiske struktur.

Det er viktig å ha klart for seg at bibliotekets samlinger ikke bare omfatter de håndfaste samlinger i bibliotekets lokaler, men alle dokumenter som biblioteket gir tilgang til. Dermed blir en samling:

- håndfaste dokumenter i biblioteket
- elektroniske dokumenter i biblioteket
- håndfaste dokumenter i andre bibliotek gjort tilgjengelig gjennom fjernlån, kopieringsordninger
- elektroniske dokumenter som blir gjort tilgjengelig gjennom bibliotekets edb-systemer.

Den bibliografiske strukturen på samlingen setter personalet i stand til å gi brukerne de forventete tjenester, uten denne strukturen ville biblioteket bare være som et tilfeldig boklager. Det er denne strukturen som setter oss i stand til å drive referansetjenester og å kunne tilby de tjenestene som er ettertraktet f.eks. i problembasert læring, eller i læringsentra ved utdanningsinstitusjonene. Bibliotekene kan gi tilgang, organisert tilgang og systematisk tilgang til samlinger, basert på logiske mønstre og ved bruk av menneskelig tanke og intelligens.

Kunnskapsorganisasjon

En av grunnvirksomhetene i biblioteket blir derfor kunnskapsorganisasjon.

Et godt referansearbeid er basert på utbygde kataloger og kunnskap om samlinger. Utbygging av bruker-

Vi har dessverre ikke noe ferskt bilde av Knut Hegna. Men du kan kikke gjennom web-kamerat hans på <http://www.ifi.uio.no/~knuthe/capture/>. Og så har han lagt ut dette bildet på hjemmesiden sin, med følgende tekst: «Klikk på bildet for å få se flere av mine snurrebasser».

tjenester er basert på kataloger laget på grunnlag en lang erfaring med organisering av kunnskap og kjennskap til hva brukerne spør etter. Det må være bibliotekets ansvar å skape en struktur som dekker alle de fire nevnte elementene i samlingen.

Å katalogisere og klassifisere blir betraktet som en dyr virksomhet fordi den forutsetter menneskelig innsats gjennom bruk av et regelsett på en svært heterogen og komplisert mengde med nedfelt kunnskap. Virksomheten baserer seg på kjennskap til de samlingene kunnskapen skal sammenstilles med.

Fordi det anses dyrt og fordi det sees isolert fra den andre enden av kjeden - der brukerne sitter og søker - er virksomheten et lett offer for forslag om innsparinger i alle mulige former. I tråd med de generelle tendensene til fragmentering av virksomheter kommer det forslag om «privatisering» av katalogisering (outsourcing). Katalogisering

kan settes bort til firmaer, eller man satser på at alle katalogdata skal kunne hentes fra nettet, f.eks ved at forfatterne selv har «katalogisert» sine dokumenter. Katalogarbeidet blir dermed nedprioritert og til og med undervisningen i kat og klass bortdefinert slik Annema Hasund Langballe⁴ påviser i sin artikkel om evalueringsrapporten for bibliotekarutdanningen.

Men alle bibliotek har materiale som er spesielt for dem og som skal tilføres fellesskapet. Skal disse katalogdataene sammenstilles med andre kreves det kunnskapsorganisasjonskompetanse hos alle. Denne kompetansen er også tvingende nødvendig for alt skik-

kelig referansearbeid. Det gjelder å vite hva man kan vente av en katalog.

En annen måte å spare på er at man senker kravene til katalogisering, f.eks ved å sette bort konvertering av gamle kortkataloger til personer uten tilstrekkelig kunnskapsorganisasjonskompetanse eller ved at kontorpersonalet settes til å minikatalogisere. Og det kommer krav om forenklet katalogisering. Dette er markedstilpasning, dvs tilpasning til den korte sikt. Kravet om forenklet katalogisering innen bibliotekretser, sammenfaller nå merkelig nok med en oppdagelse på IT-hold, nemlig at det faktisk ikke er tilfredsstillende å ha dokumentene elektronisk i full tekst, de må også tilføyes opplysninger om seg selv, kvalifiserte data. Denne oppdagelsen er dessverre ikke ledsaget av tilstrekkelig innsikt i de erfaringer som bibliotekene har med oppbygging av kataloger og bibliografisk struktur.

De kvalifiserte dataene er gitt navnet «metadata». Slik det er definert omfatter det likt og ulikt: katalogposter i bibliotekene, forfatterens og forlagens egne karakteriske, automatisk genererte data eller kvalifiserte data inkludert i dokumentet selv.

En definisjon på metadata burde lyde slik: *Metadata er en formell beskrivelse av ytre og indre karakteristika ved tradisjonelle og digitale dokumenter og objekter.* I seg selv gir ikke metadata struktur og organisering på en samling. «Metadata» som sådan har omtrent samme verdi som en tittelside i en bok (kanskje noe mindre), de vil alltid trenge kontroll før de kan innlemmes i en katalog. «Metadata» er et konglomerat som det ikke ligger noen helhetlig tenkning bak slik det gjør i en bibliotekskatalog. Som sådan kan de være nyttige som et grunnlag for katalogisering. Men når vi katalogiserer så ligger det i det at vi skal sammenstille dokumentet med de øvrige dokumentene i samlingen, vi skal samle det som hører sammen og gjøre det mulig å skille ut deler av samlingen etter bestemte kriterier. Kort sagt: bibliografiske data må samordnes.

Dublin Core er et format for «metadata» som er lite diskutert, men mye omtalt. Bakgrunnen for at dette formatet er laget, er ønsket om å forbedre søkingen i søkemaskinene for flere typer materialer enn det bibliotekene dekker. Det må ikke glemmes at det er målsettingen. Det er ikke et format for katalogisering som skal forenkle arbeidet i biblioteket. Enhver katalogisator som går inn i det vil være enig i at det ikke dekker behovet for bibliografisk struktur som kreves i en katalog. Men det har altså en funksjon som grunnlag for en beskrivelse av et elektronisk dokument.

Kanskje vil det forbedre søkingen i søkemaskinene, men for at det skal bli oppfylt må det komme i utstrakt bruk og opplysningene i feltene må følge visse normer

både når det gjelder form og innhold⁵. Jeg må innrømme at jeg tviler på at dette er oppnåelig og jeg synes det brukes mye krefter på dette innen bibliotekverden som kunne vært brukt på bedre ting som for eksempel å komme fram til metoder og standarder for å forsyne de elektroniske dokumentene man opptar i samlingen med beskrivende data av høy kvalitet basert på den bibliografiske kontrollen man har i katalogen. Dette ville være mye nyttigere også for bibliotekfelleskapet som helhet og for mulighetene til å bygge en overordnet struktur for alle delene en biblioteksamling består av (se ovenfor). Å blande katalogdata av ulik detaljeringsgrad og ulik innholdskontroll er uheldig for katalogens helhetlige bibliografiske struktur og fører til dårligere gjenfinning både med hensyn på presisjon og fullstendighet. I rettferdighetens navn skal det sies at mye av diskusjonen rundt Dublin Core nå dreier seg om ytterligere detaljering og bedre autoritetskontroll av opplysningene.

Vi trenger å drive et godt kunnskapsorganisasjonsarbeid rett og slett fordi det er til nytte for våre brukere og er basis i våre øvrige tjenester enten det er knyttet til brukeropplæring, problembasert læring, fjernundervisning. Det vil totalt sett spare våre brukere for tid og penger brukt på ørkesløs surfing på nettet. *Å ikke katalogisere er meget dyrt!*

Det økende presset på katalogiseringen representerer etter min mening en av de største utfordringene for bibliotekene. Vi må rett og slett ikke gi oss på at katalogisering er nødvendig. Vi må ikke godta at økende informasjonsmengde krever forenklet katalogisering. Tvert i mot. Tilgangen til enorme mengder informasjon krever økende innsats på den organiserende side, på veiledningsiden og på vurderings- og filteringsiden.

Samtidig må vi forlange at leverandørene av bibliotekenes edb-systemer begynner å ta hensyn den bibliografiske strukturen som katalogene er gjennomsyret av, ikke bare betrakte hver enkelt bibliografiske opplysning som en separat enhet og tro at alt kan løses med boolesk søking.

IFLAs katalogseksjon har nylig kommet med et høringsutkast om framvisning av søkeresultater i publikumskatalogen⁶. Høringsutkastet representerer en utfordring for edb-systemene samtidig som det blir ytt katalogisatorene litt rettferdighet for deres samvittighetsfulle, foraktete «pirk».

I dagens systemer presenteres trefflistene høyst uoversiktlig og usystematisk. I høringsutkastet foreslås å ta utgangspunkt i brukerens søk (fire hovedtyper av søk : etter navn, etter spesielle verk, etter verk om spesielle emner, i en bestemt form eller genre, etter verk som har en spesiell faglig tilnærming). Av-

«Det gjelder å vite hva man kan vente av en katalog»

hengig av søketype ordnes trefflistene etter ulike kriterier basert på de faktiske treffenes bibliografiske struktur. Dette representerer store forbedringer for brukerne. Samtidig syns jeg kanskje at høringsutkastet ikke går langt nok, blant annet når det gjelder å gi brukerne valgmuligheter for hvordan strukturen skal utnyttes. Men utkastet er på høring og det ventes en forbedret utgave om et halvt års tid.

En annen underkomite av IFLAs katalogseksjon kom i fjor med en rapport som har tittelen «Functional requirements of bibliographic records»⁷ (FRBR). Her presenteres den bibliografiske strukturen på en hel ny måte, en måte som forhåpentligvis også appellerer til edb-folk slik at de kan forstå at en bibliografisk beskrivelse inngår i et system. Kanskje de da blir i stand til å lage databaser som yter dataene rettferdighet. FRBR er resultatet av 8 års arbeid og må ses i et historisk perspektiv som strekker seg via Paris prinsippene (1960) tilbake til Cutters «Rules for a dictionary catalog» (1904). FRBR tydeliggjør de bibliografiske elementenes struktur og relasjoner på en måte som kan fungere som brubygger mellom IT-miljøet og bibliotekenes «innfløkte» verden. Krevende, men befalt lesning !

Når de bibliografiske strukturene utnyttes i brukergrensesnittet - både før og etter søket, tydeliggjøres gevinsten av å legge ned arbeid i detaljert, konsistent

katalogisering. Det blir spennende å se hvordan systemleverandørene vil møte disse utfordringene. Kanskje blir det da også mer inspirerende å holde fast på det lange perspektivet i vårt arbeid.

Noter

- ¹⁾ Fra Richard Sennett. The corrosion of character. Sitert i Weekendavisen 4-10. desember 1998.
- ²⁾ Christopher Evans. The mighty micro. - London, 1979
- ³⁾ Walt Crawford / Michael Gorman. Future libraries : dreams, madness & reality. Chicago, American Library Association : 1995.
- ⁴⁾ Annema Hasund Langballe. Katalogisering - over og ut ? I: *Bibliotekaren*, vol 6(1998), nr 4. s.20-21.
- ⁵⁾ Se f.eks innlegg i debatten om Dublin Core og bibliografisk kontroll samlet på denne nettsiden : <http://www.ifi.uio.no/~knuthe/dok/DCdisk.html>
- ⁶⁾ Task force on Guidelines for OPAC Displays of the IFLA Division of Bibliographic Control World-Wide Review of «Guidelines for OPAC Displays». URL : <http://www.ifla.org/VII/s13/guide/opac.htm>.
- ⁷⁾ IFLA study group on the functional requirements for bibliographic records. Functional requirements for bibliographic records : final report. 1998. URL : <http://www.ifla.org/VII/s13/frbr/frbr.pdf> □

□ Norsk barnebokforum presenterer høstens barne- og ungdomsbøker på følgende steder:

Arendal: Fredag 5.11. Fylkesbiblioteket. kl. 13.00. Kontakt: Ruth Skjævested, tlf.: 37 01 39 22.

Kristiansand: Lørdag 6.11. Høgskolen i Agder, kl. 11.00. Kontakt: Hanne Dahll-Larsen, tel: 38 14 10 40.

Finnsnes: Mandag 8.11. Lenvik folkebibliotek, kl. 13.00. Kontakt: Ingrid S. Hansen, tlf: 77 85 02 90.

Harstad: Tirsdag 9.11. Biblioteket, Kulturhuset, kl. 11.00. Kontakt: Tom Kolstad, tel: 77 02 62 17.

Bergen: Torsdag 11.11. Bryggen museum, kl. 10.00. Kontakt: Vibeke Svendsen, fylkesbiblioteket, tlf: 55 23 93 72

Trondheim: Mandag 15.11. Fylkestingsalen, Fylkeshuset, kl. 10.00 Kontakt: Knut Resell, tlf: 72 54 75 53.

Kristiansund: Tirsdag 16.11: Folkebiblioteket, kl. 12.00. Kontakt: Rannei Furre, tlf: 71 58 67 50.

Sandefjord: Torsdag 18.11. Sandefjord rådhus, kl 15.00-19.00. Kontakt: Anders Haukaas, tlf: 33 47 49 60

Gjøvik: Tirsdag 23.11. Rådhuset, kl. 10.00. Kontakt: Unni Aas, fylkesbiblioteket, tlf: 61 18 96 12.

Hamar: Onsdag 24.11. Kommunestyresalen, Hamar rådhus kl. 10.00. Kontakt: Anne Kari Hammersbøen, fylkesbiblioteket, tlf: 62 54 69 60.

Oslo: Lørdag 27.11. Høgskolen på Bislett, Gerd Wangs auditorium, 1. etasje. Lokalet åpner kl. 12.00, forelesningene begynner kl. 13.00. (Samme rom som i fjor) Kontakt: Mona Ekelund, Østfold fylkesbibliotek, tlf: 69 31 45 78.

Førde: Mandag 29.11: Sunnfjord hotell, kl.10.00. Kontakt: Iren Riksheim, tel: 57 72 18 80.

Stavanger: Tirsdag 30.11. Alstor Hotell, kl. 10.00. Kontakt Anne Holt Larsen, tel: 61 50 79 17.

Tysvær: Onsdag 1.12. Kulturhuset kl.10.00. Kontakt: Som Stavanger.

Skien: Torsdag 2.12. Kollmyr Grendehus, kl. 9.00. Kontakt Kirsti Tveitereid, Lillegården kompetansesenter, tel: 35 51 02 00.

Alle er hjertelig velkomne! □

Presentasjon av høstens barne- og ungdomsbøker

Mona Ekelund,
Østfold
fylkesbibliotek

SEMINAR OM DATASTØTTET SAMARBEID

Norsk fagbibliotekforening, avd. Trondheim ønsker å invitere alle interesserte til et spennende seminar med tittelen «SAMARBEID I DET VIRTUELLE ARBEIDSRUM. Introduksjon, demonstrasjon og erfaringer med datastøttet samarbeid»

Tid: Mandag 29.11 1999, kl. 9-16

Sted: Høgskolen i Sør-Trøndelag, Avd. for teknologi. Ark. Christies gt. 2. Bygg E

Målgruppe: Ansatte i fag- og forskningsbibliotek og andre interesserte

Beskrivelse:

Internett og andre typer datanettverk har i de siste årene begynt å spille en viktig rolle som leverandør av infrastruktur for kommunikasjon og samarbeid. Seminaret handler om samarbeidsformer som viser seg å være effektive når man jobber sammen med andre via nettverk. Seminaret fokuserer bl.a. på problematikken rundt det å arbeide i en geografisk spredt gruppe vha. nettverkskommunikasjon og hvordan man kan benytte enkle verktøy for å sy sammen sitt eget arbeidsmiljø på nettet.

Seminaret vil gi oss en innføring i feltet datastøttet samarbeid (Engelsk: Computere Supported Cooperative Work, CSCW). CSCW handler om teknologi som direkte støtter samarbeid i grupper. Denne type teknologi blir ofte kalt Gruppevare. Kjente eksempler på Gruppevare er email og Lotus Notes. En Gruppevare skal ikke bare koble menneskene sammen vha. nettverk, men skal også forstå hvordan mennesker arbeider sammen for å kunne støtte dette samarbeidet.

Faglig ansvarlig: Stipendiat Babak A. Farshchian, Institutt for datateknikk og informasjonsvitenskap, NTNU

Foreløpig program:

09.00-09.15 Velkommen v./Linda Østbye, leder NFF/Trondheim

09.15-11.00 Introduksjon til CSCW (Computer Supported Cooperative Work). Litt historikk, utvikling, problemområder i forhold til ikke-støttet samarbeid

11.00-12.00 Klassifiseringer av gruppevare med eksempler, demonstrasjon av verktøy (aktuelle verktøy: BSCW, TeamWave og NetMeeting)

12.00-13.00 Lunsj

13.00-15.00 Problemer, fordeler og ulemper, Hvordan komme i gang med verktøy.

15.00-16.00 Diskusjon.

Pris: For medlemmer av NFF: kr. 250.

For ikke-medlemmer: kr. 400.

Prisen inkluderer lunsj og kaffe/te.

Påmelding innen fredag 19. november til:

Linda Østbye, UBiT, tlf. 7359 2183 eller epost linda.ostbye@ub.ntnu.no

Grete Henriksen, NGU, tlf. 7390 4122 eller epost grete.henriksen@ngu.no

Velkommen på seminar i Trondheim!

For styret i NFF/T

Linda Østbye

Leder

□ **Frid Aag** har begynt ved Stangnes videregående skole i Troms. Hun har tidligere jobbet ved Høgskolen i Harstad.

Kjerstin Bakke har gått til Ålesund fylkesbibliotek. Hun arbeidet på Sandefjord bibliotek.

Sølvi Karlsen (bildet) er tilsatt i vikariat som første-konsulent ved Trondheim folkebibliotek. Hun kommer fra jobben som organisasjonssekretær i Bibliotekarforbundet.

Liv Torild Ellefsen har sluttet i NRK og begynt på Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek.

Jorunn Høy har begynt som bibliotekar ved Vestby videregående skole. Hun har tidligere arbeidet ved Våler bibliotek.

Johanne Cecilie Kierulf er tilsatt som bibliotekar ved Rygge folkebibliotek. Hun kommer fra stillingen som avdelingsleder på Kvaløya videregående skole.

May Line Angell (bildet) har begynt på Universitetsbiblioteket i Tromsø, Bibliotek for realfag, medisin, helsefag. Hun kommer fra Hammerfest bibliotek.

David Massey har begynt på Biblioteksentralen. Han kommer fra en jobb ved Universitetsbiblioteket i Oslo.

Camilla Marie Smyrak har blitt ansatt hos ENFO.

Torill Skallevoid har skiftet jobb fra Stokke bibliotek til Melsom videregående skole.

Thor Bjarne Stadshaug har gått fra Halden bibliotek til Elverum videregående skoles bibliotek.

Elly Thorsø har skiftet jobb fra Honningsvåg fiskerfagskole og videregående skole til Sortland videregående skole.

Berit Tollefsen har gått fra Skedsmo bibliotek til Lørenskog bibliotek

Anne Elin Øverbø har gått fra Stryn folkebibliotek til Kristiansund folkebibliotek.

Anne Torill Stensberg (bildet) har gått fra Sarpsborg bibliotek til Stavan-ger bibliotek.

Inger Stenersen har sagt opp sin stilling som distriktsbibliotekar ved fylkesbiblioteket i Buskerud og begynner som avdelingsleder ved Dram-

men folkebibliotek 1. desember.

Marit Kristine Ådland har fått jobb på Sør-Varanger bibliotek.

Elin Mariboe Knutson har begynt som bibliotekar ved Tangen videregående skole.

Dag Sindre Lauten er tilsatt som biblioteksjef i Våler kommune, Østfold.

Elsa Granvold har begynt ved Statistisk Sentralbyrå. Hun kommer fra Deichmanske bibliotek.

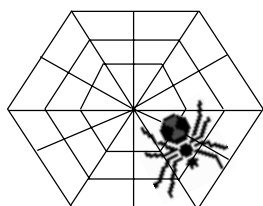
Kathrine Remers Hansen har skiftet arbeidsplass fra Transportøkonomisk institutt til Jernbaneverket. □

Nytt om navn

Sterke meninger!

«Bibliotekaren» er et blad som tåler sterke forestillinger og motforestillinger. Ikke sitt aleine og rug på superbe erfaringer eller harmdirrende forbannelser. Skriv heller et innlegg til «Bibliotekaren» og bryn nesa mot kollegaer. Kort og greitt eller langt og infløkt. Vi tåler alt!

Fem fra verdensveven

Vilde Ronge Kaastad
Biblioteksjef
Aurskog-Høland
kommune

□ Da jeg gikk på «bibliotekhøgskolen» i perioden 1993-96, var det EN ting jeg var sikker på: aldri folkebibliotek! Første januar i år begynte jeg som biblioteksjef i Aurskog-Høland kommune. Min forrige jobb var i et halvprivat datafirma med *litt* bedre råd enn Aurskog-Høland bibliotek, og hjemme har jeg hatt Internett i flere år. Her i biblioteket har vi ikke engang tilgang på hverandres kataloger (hovedbibliotek og tre filialer), for

ikke å snakke om «luksusgodet» Internett. En internettmaskin for publikum ble imidlertid installert i mars, og bibliotekets ansatte er vel noen av de mest flittige brukerne. (Hvordan de tidligere hjalp lånere med fjernlån, er meg en gåte.) Dette bringer meg til min første favoritt:

Fylkesbiblioteket i Akershus' online katalog: <http://148.83.55.20/no/home.html>

Jeg vil vel ikke karakterisere FiAs sider verken som spektakulære eller uhyre interessante av typen som man bare MÅ få med seg, men for oss, et fattig folkebibliotek med en heller beskjeden samling, er Fylkesbibliotekets tjeneste på Internett uunværlig med dagens budsjettsituasjon. Vi er inne på deres Internett-sider utallige ganger om dagen, og jeg kan trygt påstå at dette bokmerket er det som er hyppigst i bruk. Fornøyde lånere er fint. Takk FiA! Neste bokmerke er av en helt annen karakter:

Hvor mange heter?: <http://www.ssb.no/emner/02/navn/>

Da jeg gikk gravid med datteren min for to år siden, var dette en mye brukt side i heimen. Et flott supplement til tradisjonelle navnebøker. Og fortsatt er det ganske morsomt å gå inn her og finne ut hvor mange som f.eks. har Ronge til etternavn. Hvis jeg søker på «Pernille Abelone» får jeg følgende treff: *Det er 1730 kvinner som har Pernille som første fornavn. Det er tre eller færre, eller kanskje ingen kvinner som har Pernille Abelone som fornavn. Jeg vet om én.*

Mr. Showbiz: <http://mrshowbiz.go.com/>

Jeg er en TV-slave, så er det sagt. Mr. Showbiz' sider kan fortelle meg *alt* om det som skjer i f.eks. Hollywood. Og for meg er det faktisk fryktelig interessant lesing at Akutten hadde 28.2 millioner seere i Nord-Amerika i uke 40 eller at Friends-stjernen David

Schwimmer har fått ny kjæreste. Dessuten kan man på disse sidene lese om filmer som kommer på kino i nær fremtid, lese kritikker av filmer som går på kino nå, være med på artige små undersøkelser osv. Deilig underholdende!

Nettbokhandel: <http://www.amazon.com/>

Amazon er en innholdsrik bokhandel. Her kan man drømme seg bort i et uendelig antall titler. Foruten å handle bøker, cd'er og videofilmer, kan man f.eks. finne ut hvilke bøker som det er solgt flest av til Norge i den senere tid (Mother said: Poems / by Hal Sirowitz), eller lese kritikker av Linn Ullmanns debutroman, både de klippet fra aviser og de skrevet av Amazonbrukerne selv. Bøkene på Amazon er billige, og ekspedering av bestilling og frakt går forrykende fort. Eneste aberet med tjenesten er vel at man må ha kredittkort for å handle.

Trafikanten: <http://www.trafikanten.no>

Etter at jeg tok lappen for et halvår siden, har det blitt mindre kollektivfarting på meg. Men Trafikantens sider er så morsomme at man nesten kan gå inn bare for gøy. Kanskje er det min syke-

lige glede over å fylle ut små skjemaer som driver meg, artig er det ihvertfall å skrive Aurskog på «startsted», Gardermoen på «reisemål», klokkeslett og uke-dag, for deretter å få servert en hel reiserute, inkludert 8-minutters venting i Lillestrøm! □

**DET ER ALDRI FOR SENT Å BLI
KUNDE HOS TRONSMO!**

Hvis du trenger en bokhandel som kan levere
bøker som er litt utenom det vanlige, så tren-
ger du oss. Vi har bl.a. :

norsk og utenlandsk skjønnlitteratur * filosofi
* politikk * feminisme * homse/lesbe-bøker *
filmbøker, manus & video * historie * irland *
balkan * mat & makt * indianere * reise-
skildringer * midtøsten * afrika * asia*
latinamerika *

og en hel kjeller full av knalle tegneserier

TRONSMO
BØKER & TEGNESERIER
KR. AUGUSTSGT.19
☎ 22 20 25 09

Tid	Sted	Arrangement	Arrangør	Påmeldingsfrist
November				
1.	Oslo	Powerpoint	BRODD	2 uker før kursstart
1.	Asker	Årsmøte i NBF's spesialgruppe for skolebibliotek.	NBF's spesialgruppe for skolebibliotek	*
1.-2.	Odense	Informasjonskompetence via kompetent brukerundervisning	Initiativgruppen for brukeruddannelse Se DF-Revy nr. 6/99	
8.-14.	Norden ...	Nordisk bibliotekuke - Skumrings-tid 1999	Foreningen Norden	*
11.	Trondheim	Kommunikasjon med døve	OPPS	10.10.
11. e1. 25.	Oslo	Internett som arbeidsverktøy for å innhente stoff til prosjektoppgaver	BRODD	2 uker før kursstart
11.-12. e1. 18.-19.	Oslo	Internett og offentlig informasjon	NBFs spesialgruppe for referanse-og fjernlåsvirksomhet	20.10.
12.	Trondheim	Psykisk utviklingshemmede og bibliotek	OPPS	10.10.
15.-16.	Oslo	Front Page: nybegynner	BRODD	2 uker før kursstart
15.-16.	Oslo	Sannhetens øyeblikk: Strategisk bruk av førstelinjetjenesten	Forum for offentlig informasjon (FOI)	*
15.-16.	Oslo	Hvordan finne og evaluere informasjon på Internett	RBT/Norsk DIANE Senter	1 uke før kursstart
16.	Bodø	Samlingsutvikling i folkebibliotek- teori og metoder	JBI/ Nordland fylkesbibliotek	#
16.-17.	Bergen	Nasjonal skolebibliotekkonferanse	Hordaland fylkesbibliotek	*
19.	Oslo	Datasikkerhet i biblioteket	BRODD	29.10.
22.-24.	Helsinki	IST99 - Exploring the Information Society	European Commission's Information Society DG (www.ist99.fi)	*
25.	Trondheim	Samlingsutvikling i folkebibliotek- teori og metoder	JBI/ Sør-Trøndelag fylkesbibliotek	#
26.	Oslo	Det nye fagbiblioteket	JBI/UiO/NBF	Kontakt JBI
27.	Oslo	Norsk barnebokforums høstkurs	Norsk barnebokforum	*
29.	Oslo	Søkekurs i BIBSYS-databasene	UBIT/INFOSØK	1 uke før kursstart
30.	Oslo	Informasjonskvalitet i Nett - Kildekritikk og evaluering av informasjon på Internett, i Online databaser og CD-ROM databaser	UBIT/INFOSØK	1 uke før kursstart
Desember				
1.	Oslo	Multimedia på Internett og CD-ROM	UBIT/INFOSØK	1 uke før kursstart
7.-9.	London	Online Information 99	Online World	*

NB! Det tas forbehold om feil

Kontakt Fylkesbiblioteket * Kontakt arrangør

M
Ø
t
t
e
k
a
l
i
e
n
d
e
r

Odda kommune

Ledig stilling ved Odda bibliotek

Det er fra 01.01.2000 ledig fast stilling i 100% som avdelingsbibliotekar/bibliotekar i barneavdelingen.

Arbeidet vil bl.a. omfatte: Medievalg, katalogisering og veiledningsvakter etter turnusplan. Ansvar for skolebiblioteksamarbeidet med grunnskolen. Utadrettet virksomhet som bokpresentasjoner, forfatterarrangement, brukeropplæring etc.

For stillingen kreves det godkjent bibliotekareksamen fra Høgskolen i Oslo eller tilsvarende utdanning.

St.kode 7027, ltr. 30.

Det vises til Norsk Lysningsblad nr 254 for fullstendig utlysningstekst.

Søknadsfrist: 26. november 1999.

Jakt på kollegaer?

«Bibliotekaren» har etablert seg som et rimelig og effektivt alternativ for annonsering av ledige stillinger. Vi er alene om å komme ut hver eneste måned året rundt. Vi er alene om å ha så kort produksjonstid. Vi er alene om å ha så lave priser.

Ta en titt på vår utgivelsesplan på side 2 og våre annonsepriser på side 3. Neste gang du skal jakte på en bibliotekar kan du trygt ta kontakt med oss!

BÆRUM KOMMUNE

Bærum bibliotek Bibliotekar/Spesialbibliotekar

Ved hovedbiblioteket i Bærum er det fra januar år 2000 ledig stilling som bibliotekar i voksenavdelingen. Det arbeides med endring og ny lønsplassering av stillingen fra bibliotekar til spesialbibliotekar med ansvar for offentlig informasjon.

Bærum bibliotek er et av landets travleste og mest brukte bibliotek. Hovedbiblioteket ligger på Bekkestua og vi har en stor filial med integrert forvaltningsbibliotek i Sandvika. I tillegg har vi tre mindre filialer, samt bibliotekjeneste på Ila landsfengsel. Biblioteket har musikkavdeling, skoleavdeling, lokalhistorisk samling, innvandrersamling og oppsøkende tjenester overfor grupper som ikke kan komme til bibliotekene. Biblioteket har 57 årsverk fordelt på 80 ansatte. Voksenavdeling har 14 stillinger. Bærum bibliotek setter brukerne i sentrum. Vi har lange åpningstider med søndagsåpent som er et forsøksprosjekt ut våren 2000. Biblioteket har tatt i bruk IT som daglig arbeidsverktøy, og de fleste av bibliotekets publikumstjenester er automatisert.

Den ledige stillingen er tiltenkt spesialoppgaver som å samle, tilrettelegge og presentere aktuell offentlig informasjon for publikum i hovedbiblioteket og på bibliotekets hjemmeside. Andre oppgaver vil være vakter i informasjonen med tilhørende referanse- og publikumsoppgaver.

Vi ønsker en aktiv og fleksibel person med evne til å arbeide selvstendig, men som samtidig liker å jobbe i team. Det kreves bibliotekarutdanning fra Høgskolen i Oslo eller tilsvarende utenlandsk utdanning. Det er ønskelig med erfaring fra referansearbeid og offentlig informasjon i fag- eller folkebibliotek. Det kreves god kunnskap om bruk av Internett og kjennskap til produksjon av hjemmesider. Vi ønsker en person som vil være med å utvikle Bærum bibliotek som en felles ressurs, og videreutvikle Bekkestua bibliotek som en lokal ressurs i nærmiljøet.

Stillingen lønnes i dag som bibliotekar i kode 7026. 04, ltr. 22-30. Det arbeides med endring og ny lønsplassering av stillingen fra bibliotekar til spesialbibliotekar. Det må regnes med kveldsvakter 1 – 2 ganger pr. uke, lørdagsvakt hver fjerde uke og muligens en til to søndagsvakter i halvåret.

Nærmere opplysninger ved biblioteksjef Torny Kjekstad eller avdelingsleder Lasse Christensen tlf. 67 11 69 00

Søknad vedlagt CV, kopi av vitnemål og attester sendes Bærum bibliotek, Gamle Ringeriksvei 44, 1357 Bekkestua
Søknadsfrist 15 november 1999.

STAVANGER KOMMUNE

Sølvberget

Stavanger bibliotek er en integrert del av Sølvberget, Stavanger kulturhus. Sølvberget har en sentral rolle i Stavangers arbeid med IT, internasjonale spørsmål og ytringsfrihet. Vi benytter biblioteksystemet ALEPH. Kulturdepartementets Signalprosjekt for lesing 1998-2000, er lagt til Sølvberget. Det er ca. 60 årsverk knyttet til virksomheten. Vi står foran store og spennende utfordringer de nærmeste årene.

Ved biblioteket er det ledig stillinger som:

BIBLIOTEKAR VED MADLA FILIAL

Ved Stavanger bibliotek er det ledig fast full stilling som bibliotekar ved Madla filial.

Stillingen omfatter et daglig ansvar for driften av filialen, herunder formidling, skrankevakter og bokvalg. Vakter ved Stavanger biblioteks kulturavdeling er også tillagt stillingen. Kvelds- og lørdagsvakter inngår i arbeidstida.

Filialen ligger sentralt plassert i Madla bydel, og har mange aktive brukere blant barn og voksne.

Vi ønsker oss en bibliotekar som har interesse for formidling av litteratur til både barn og voksne, og som kan videreutvikle bibliotektilbudet til barn ved filialen. Det vil bli lagt vekt på personlig egnethet.

Stillingen er ledig fra 17. november

Kontaktperson: Avd.leder Anne Torill Stensberg Lura, tlf. 51 50 71 57, eller epost: anne.torill@stavanger.kommune.no

BIBLIOTEKAR VED SKOLEBIBLIOTEKSENTRALEN

Skolebiblioteksentralen er et samarbeidstiltak mellom Stavanger bibliotek og grunnskolen i Stavanger. Den er underlagt barneavdelingen og har et nært samarbeid med denne. Sentralen har to ansatte. Den ledige stillingen rapporterer til skolebiblioteksentralens leder.

Vi søker etter en engasjert og utadvendt bibliotekar med interesse for barne- og ungdomslitteratur. Vedkommende må kunne arbeide selvstendig og målrettet, og ha gode samarbeidsevner. Det er ønskelig med god kjennskap til barne- og ungdomslitteratur.

Den viktigste arbeidsoppgaven vil være bistå skolen med oppbygging og utvikling av skolebibliotekene.

Tidspunkt for tiltredelse: 03.01.2000

Kontaktperson: Leder for skolebiblioteksentralen, Oddbjørg Øiberg, tlf 51 50 72 39, eller IT-bibliotekar, Ellen Skaadel, tlf 51 50 89 72. E-post: oddbjorg.oiberg@stavanger.kommune.no, ellen.skaadel@stavanger.kommune.no

Felles for begge stillingene:

Lønn: stillingskode 6559, ltr. 22-30 etter ansiennitet. Lønna er under vurdering. Søkere må ha eksamen fra Høgskolen i Oslo, avdeling for journalistikk, bibliotek- og informasjonsfag, eller tilsvarende utdanning.

I en prøveperiode inngår også søndagsvakter.

Søknadsfrist: 19.11.99

Søknaden stiles til:

Bibliotek- og kulturhussjefen, og sendes Sølvberget, Stavanger kulturhus, boks 310/320, 4002 Stavanger.

www.stavanger.kommune.no/solvberg

MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE
FYLKESSJUKEHUSET I MOLDE

Velkommen til Molde, «ROSENEs BY».

For natur og fritidsinteresserte er byen og området rundt eit Eldorado med nær kontakt med fjell og sjø, med gode muligheter for ulike sportsgreiner. Byen har og eit variert og godt tilbod i kultur (musikk, teater, sport, kunst) samt handel og uteliv.

INFO*SENTERET
AVD. BIBLIOTEKAR

Stilling nr. 113/99: Vikariat i inntil 75% stilling f.o.m. snarast t.o.m. 30.06.2000.

Info*senteret består av fagbibliotek, pasientbibliotek, og opplæringsavdeling og har 4 tilsette inkl. avd.bibliotekar. Det er stor aktivitet i avdelinga, og vi holder til i moderne trivelege lokaler. Bibliotektenesta dekkjer avdelingar for psykiatri og somatikk forutan habiliteringstenesta og er organisert med eit hovudbibliotek og ein betjent filial. Biblioteket nyttar biblioteksystemet Mikromarc og klassifiserer med hjelp av NLM og MeSH.

Bibliotekaren sine hovudoppgåver er katalogisering og klassifisering forutan referansearbeid og søking i databasar. Vi ønskjer ein person som er samarbeidsvillig og serviceinnstilt. Søkjer må ha godkjent bibliotekarutdanning og erfaring frå EDB og Internett i bibliotek.

Stillinga er plassert i st.kode 7027, 1.tr. avhengig av kompetanse og praksis. Nærare opplysningar om stillinga får ein hos Wencke Thomasgård, tlf. 71 21 70 67.

Generelt for stillinga:

Tilsetjing skjer på vanlege fylkeskommunale vilkår. Sjukehuset kan hjelpe til med å skaffe bustad. Søknad om arbeid ved Fylkessjukehuset i Molde må fyllast ut på eige søknadsskjema. Slikt skjema får ein ved å vende seg til sentralbordet på tlf. 71 21 70 00.

Send nummerert søknad med attestkopiar **innan 17.11.99** til Fylkessjukehuset i Molde, personalkontoret, 6407 Molde.

nlhas

Vi tilbyr en effektiv bestillingstjeneste for norske og utenlandske bøker, □ gråsonepublikasjoner og andre informasjonsprodukter, spesielt tilpasset behovene til norske fagbibliotek.

- Riktige priser
- Effektive rutiner
- Oversiktlige statusrapporter
- Personlig oppfølging

Større kunder tilbys fordelaktige betingelser, med reelle rabatter på utenlandske priser.

Ta kontakt — vi sender gjerne en oversikt over våre tjenester.

Norwegian Library House AS

Postboks 191 Kjelsås
0411 Oslo
Telefon 22 95 27 42
Telefax 22 95 03 25
nlhas@online.no
www.nlhas.no

Vil du ha bladet for deg selv?

«Bibliotekaren» er en månedlig nødvendighetsartikkel for svært mange bibliotekarer i Norge. Er du medlem av Bibliotekarforbundet får du bladet gratis. Andre kan abonnere. For kun 250 kroner får du 12 nummer sendt hjem til deg. Kontakt BFs sekretariat for medlemskap eller abonnement.

BIBLIOTEKARFORBUNDET

INNMELDINGS-SKJEMA

Navn	_____	Født	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
_____	_____	_____	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
Yrkesaktiv	☐	Godkj. Bibliotekareksamen (År)	_____
Student	☐		
Ikke yrkesaktiv	☐		
Arb. giver	_____	Sektor (Komm/Stat/Fylke/Priv)	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
_____	_____	Faks.	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
Stilling	_____	Ansiennitet fra	_____
Stillingskode	_____	Lønnstrinn	_____
_____	_____	Stillingsandel	_____
Forsikringer			
Innbo	Ja / Nei	Grunnfors.	Ja / Nei
Virkning fra (måned:)	_____	Virkning fra (måned:)	_____
Dato	_____	Signatur	_____
Skjemaet sendes: Bibliotekarforbundet, Lakkegt. 21, 0187 Oslo, vedlagt dokumentasjon av bibliotekarutdanning.			

Bibliotekarforbundets lokallag:

Finnmark

Marit Slungård Rushfeldt
Finnmark fylkesbibliotek, avd. Vadsø
Boks 615, 9811 Vadsø
Telefon: 78 95 34 00
Telefaks: 78 95 36 24
E-post: marit.rushfeldt@vadsø.folkebibl.no

Troms

Helga Amdal Stensen
Kvæfjord bibliotek
9410 Borkenes
Telefon: 77 09 34 44
Telefaks: 77 09 34 44
E-post: kvæfjord.bibliotek@online.no

Nordland

Aasa Storlien
Brønnøy folkebibliotek
8900 Brønnøysund
Telefon: 75 02 06 35
Telefaks: 75 02 08 29
E-post: aasas@bronnøy.folkebibl.no

Trøndelag

Guri Sivertsen Haugan
Levanger bibliotek
Boks 113, 7601 Levanger
Telefon: 74 08 21 00
Telefaks: 74 08 22 00
E-post: guri.sivertsen.haugan@levanger.folkebibl.no

Møre og Romsdal

Rannei Husby Furre
Kristiansund folkebibliotek
Postboks 163, 6501 Kristiansund N.
Telefon: 71 58 67 50
Telefaks: 71 58 67 59
E-post: ranneif@online.no

Sogn og Fjordane

Anja Angelskår Mjelde
Høgskulen i Sogn og Fjordane
Biblioteket Vie, 6800 Førde
Telefon: 57 72 25 20
Telefaks: 57 72 25 01
E-post: anja.mjelde@ahf.hisf.no

Hordaland

Kristin Sætre
Stord folkebibliotek
Boks 264, 5402 Stord
Telefon: 53 49 69 70
Telefaks: 53 41 59 51

Rogaland

Elisabeth Dyvik
AS Norske Shell
Undersøkelse og produksjon
Boks 40, 4056 Tananger
Telefon: 51 69 34 29
Telefaks: 51 69 30 30

Agder

Ingebjørg Aagre
Aust-Agder fylkesbibliotek
Serviceboks 617, 4809 Arendal
Telefon: 37 01 39 23
Telefaks: 37 01 39 75
E-post: aagre@aa.fylkesbibl.no

Telemark

Turid Samset
Telemarksbiblioteket
3745 Ulefoss
Telefon: 35 94 47 33
Telefaks: 35 94 48 70
E-post: psamset@online.no

Vestfold

Hanne Ottoson Øhre
Vestfold fylkesbibliotek
Storgt. 16, 3126 Tønsberg
Telefon: 33 31 93 03
Telefaks: 33 31 33 25
E-post: hanne@vf.fylkesbibl.no

Buskerud

Wenche Løver
Kongsberg videregående skole
Postboks 424, 3604 Kongsberg
Telefon: 32 73 13 46
Telefaks: 32 72 10 70
E-post: wlover@kongsberg.vgs.no

Hedmark og Oppland

Ellen Lilleng
Vinstra videregående skole
2640 Vinstra
Telefon: 61 29 23 00
Telefaks: 61 29 23 95

Østfold

Anne Woje
Fredrikstad bibliotek,
Boks 100, 1601 Fredrikstad
Telefon: 69 38 34 33
Telefaks: 69 38 34 34
E-post: annew@fredrikstad.folkebibl.no

Oslo

Monica Deildok
Deichmanske bibliotek, Henrik Ibsengt. 1
0179 Oslo
Telefon: 22 03 28 46
Telefaks: 22 11 33 89
E-post: monica@deich.folkebibl.no

Akershus

Birgitta Lund-Grønberg
Valler videregående skole
Brynsveien 46, 1300 Sandvika
Telefon: 67 80 57 50
Telefaks: 67 80 57 51
E-post:
birlund11@vgs.pilot.akershus-f.kommune

Studentlaget i Oslo

Dag Risdal Stavenes
Høgskolen i Oslo
Avd. for JBI
Pilestredet 52, 0167 Oslo
Epost: Dag.r.stavenes@stud.jbi.hioslo.no

Bibliotekarforbundets styre:

Leder:

Siri Sjursen

BFs sekretariat,
Lakkegata 21,
0187 Oslo

Telefon jobb: 22 17 04 95

Faks: 22 17 04 96

Telefon privat: 22 11 30 92

Epost-adresse: siri.sjursen@bibforb.no

Nestleder:

Hanne Fosheim

Fylkesbiblioteket i Akershus
Postboks 85

2027 Kjeller

Telefon jobb: 63 80 10 20

Faks: 63 81 09 26

Telefon privat: 63 83 41 15

Epost-adresse: hfosheim@online.no

Styremedlemmer:

Kirsten Leth Nielsen, Deichmanske bibliotek

Mona Magnussen, Norsk Polarinstitut

Richard Madsen, Sørfold folkebibliotek

Gro Heidi Råmunddal, Kristiansand folkebibliotek

Monica Nævra, Drammen folkebibliotek

Varamedlemmer:

Lillian Rushfeldt, Vadsø bibliotek

Ola Eiksund, Arendal bibliotek

Elisabeth Dyvik, Norske Shell

Guri Haugan, Levanger bibliotek

Kari Elin Røyrane, Høgskolen i Bergen

Bibliotekarforbundets sekretariat:

Leder: Siri Sjursen

Organisasjons-
sekretær:

Birgitta Lund-Grønberg
(tiltrer 1. desember)

Adresse: Lakkegt.21,
0187 Oslo

Telefon: 22 17 04 95

Fax: 22 17 04 96

Elektronisk post: bf@bibforb.no

URL: <http://www.bibforb.no>

(Foto: EB)

(Foto: EB)

B - BLAD

Returadresse:

Bibliotekarforbundet
Lakkegata 21
0187 Oslo

Sitatet:

«Når man som jeg kommer tilbake etter 2 dagers fravær til 116 meldinger i postkasse, er det greitt å slippe å fjerne tull. Det er nok tull som det er.»

Bibliotekleder Hans Martin Fagerli på postlista folkebibnett@bibtils.no i en diskusjon om «junk mail», onsdag 13. oktober 1999.